



รายงานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง
ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

The Relationship Among Family Relationship and Learning
Expectation, the Effects of Anxiety on Learning and Coping Strategy
of Students in Songkhla Rajabhat University

นายพรชัย พุทธรักษ์

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบกองทุนการวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
สัมพันธภาพในครอบครัว	6
ความคาดหวัง	9
ความวิตกกังวล	12
การเผชิญปัญหา	15
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	48
สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	48
สรุปผลการวิจัย	50
อภิปรายผล	52
ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	69
ประวัติผู้วิจัย	74



สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	24
2	ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	32
3	สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณา เป็นรายบุคคล	36
4	สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	36
5	ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพิจารณา เป็นรายบุคคล	38
6	ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	38
7	ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพิจารณา เป็นรายบุคคล	41
8	ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	42
9	การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาเป็น รายบุคคล	43
10	การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	44
11	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา	47

สารบัญภาพ

ภาพ

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

หน้า

3



บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันโครงสร้างพื้นฐานของสังคม ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด แต่มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสร้างค่านิยม เจตคติ อุปนิสัย และบุคลิกภาพของบุคคล ดังนั้นการส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญของการใช้เวลาด้วยกัน ทักษะการใช้ชีวิต การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ลดความขัดแย้ง ให้ความรักความอบอุ่น และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ของสมาชิกในครอบครัว จึงเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดี ก่อให้เกิดความสุขในครอบครัว และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมคุณภาพอย่างยั่งยืน (จิราพร ชมพิกุล, 2552: 1)

การทำหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของครอบครัวที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งสำคัญ แม้กระแสเศรษฐกิจ กระแสสังคมจากโลกตะวันตก จะเข้ามาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบครอบครัวทำให้มีความอบอุ่นน้อยลงไป แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเกิดความล่มสลายในทุกสถาบันครอบครัว สายใยในครอบครัวสามารถก่อเกิด และสานสัมพันธ์ระหว่างกันได้อยู่ตลอดเวลาไม่เลือนหายหรือตัดขาดจากกันได้โดยง่าย หากครอบครัวมีความอบอุ่น มีความผูกพันทางอารมณ์ มีการใช้เวลาอยู่ร่วมกัน สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องราวต่างๆ ภายในครอบครัว สิ่งเหล่านี้จะหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นมาด้วยการเรียนรู้ตัวแบบที่เหมาะสม เรียนรู้และมีความฉลาดทางอารมณ์ที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แต่ในทางตรงกันข้ามหากครอบครัวขาดซึ่งสิ่งเหล่านี้ไป เด็กจะเติบโตขึ้นภายใต้กระแสของความเครียด ความกดดัน ความสับสน และอาจมีการเลียนแบบพฤติกรรม รวมทั้งอารมณ์ทางลบที่ไม่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ การส่งเสริมความเข้มแข็งและการทำหน้าที่ที่ถูกต้องของสถาบันครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อสมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะสมาชิกที่เป็นวัยรุ่น (สายฝน จันทะพรม, 2546: 7)

กลุ่มวัยรุ่น เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญและเป็นอนาคตที่ดีของชาติ จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดี และการได้รับคำแนะนำในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม แต่ในปัจจุบันพบว่าปัจจัยต่างๆ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมรอบตัวของวัยรุ่นในสังคมปัจจุบัน มีผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของวัยรุ่น เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาความสัมพันธ์ที่ห่างเหินภายในครอบครัว การแข่งขันกันทางการเรียน ความเร่งรีบแข่งกับเวลาในปัจจุบัน การเอาใจเปรียบสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยความฉ้อฉล กลโกง หลอกลวง รวมทั้งอันตรายต่างๆ ที่ทำให้วัยรุ่นต้องระมัดระวังตัวเพิ่มมากขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้คุกคามวัยรุ่นให้ต้องเผชิญความเครียดในรูปแบบต่างๆ วิธีการจัดการกับความเครียดย่อมแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ความสามารถในการควบคุมและจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ความพร้อมที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียด (ฉัตรทิพย์ ชุมพงศ์, 2545: 9)

จากการสำรวจของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 2) เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่ประสบในระหว่างการเรียนรู้พบว่า มีหลายประการ ปัญหาที่สำคัญที่พบได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน เนื่องการศึกษาในอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาค้นหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จัก

ค้นคว้า รู้จักหาข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการสังเกตซักถาม จดจำ สำรวจปฏิบัติจริงจากการอ่าน การศึกษา ระดับนี้จึงยากกว่าระดับมัธยมศึกษา และนักศึกษาในระดับนี้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์น้อย จึงต้อง รู้จักค้นคว้า ไม่มีอาจารย์คอยควบคุมดูแลหรือบังคับให้เข้าชั้นเรียน จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาหลายคนไม่ รู้จักบังคับใจตนเอง ถึงเวลาเรียนก็สนทนากัน จดคำบรรยายไม่ทัน ซึ่งส่งผลให้คะแนนสอบออกมาไม่ดี และจะทำให้เกิดการท้อถอย ไม่มีกำลังใจในการค้นคว้าหาความรู้ต่อไป ก่อให้เกิดความวิตกกังวล ทำให้ส่งผลเสียต่อร่างกาย จิตใจ และการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม ซึ่งเป็นตัวบั่นทอนกำลังใจในการ ดำเนินชีวิต ทำลายความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ของตน นั่นคือ หน้าที่ในการเรียน ซึ่งอาจส่งผลให้ นักศึกษาประสบความล้มเหลวในการเรียนได้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อให้ทางมหาวิทยาลัย อาจารย์ พ่อแม่ และผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาได้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว ความ คาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การพัฒนา และการจัดการวางแผนการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. สัมพันธภาพในครอบครัวของของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
4. การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
5. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลใน

การเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

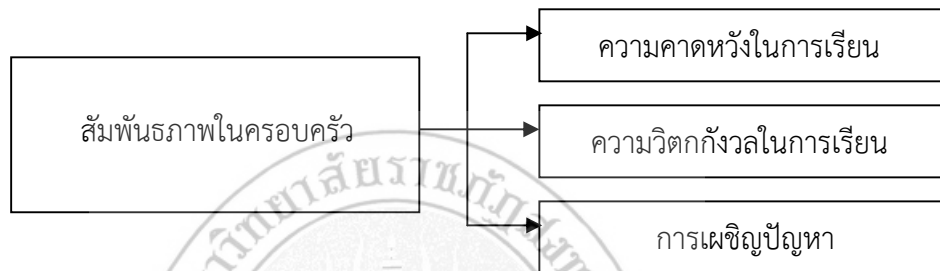
สมมติฐานการวิจัย

สัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญ ปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเท่านั้น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษาดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จาก 7 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 11,616 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปริดาภิรุตที, 2540: 71) ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้คณะเป็นชั้น

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังนี้

ตัวแปรต้น

สัมพันธภาพในครอบครัว

ตัวแปรตาม

1. ความคาดหวังในการเรียน
2. ความวิตกกังวลในการเรียน
3. การเผชิญปัญหา

ข้อตกลงเบื้องต้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เท่านั้น มิได้นำนักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการศึกษา มาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 อยู่ในระหว่างการฝึกสอนตลอดปีการศึกษา และเป็นนักศึกษาที่สังกัดคณะครุศาสตร์เท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **มหาวิทยาลัย** หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. **นักศึกษา** หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จาก 7 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร
3. **สัมพันธภาพในครอบครัว** หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูก พฤติกรรมที่ลูกปฏิบัติต่อพ่อแม่ และพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อกัน เช่น พ่อแม่ให้ความรัก ความห่วงใย ไว้วางใจลูก ให้ลูกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น มีการพักผ่อนร่วมกันในครอบครัว ให้กำลังใจลูกและไม่เข้มงวดกวดขันหรือควบคุมมากเกินไป ลูกให้ความรักเคารพต่อพ่อแม่ ยอมรับเกณฑ์มาตรฐานของพ่อแม่ ตลอดจนความกลมเกลียวที่พ่อแม่มีต่อกัน
4. **ความคาดหวังในการเรียน** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือความคิดในการคาดการณ์เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้และการศึกษาต่อ อันแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายที่บุคคลมุ่งหวังจะให้ได้มาหรือให้เป็นไปตามความต้องการของตน โดยที่บุคคลนั้นกระทำการสิ่งต่างๆ เพื่อให้ตนบรรลุเป้าหมายนั้นๆ

5. ความวิตกกังวลในการเรียน หมายถึง สภาพทางอารมณ์ที่บุคคลรู้สึกไม่สบายใจ ตึงเครียด ขาดความมั่นคงปลอดภัย หรือความกลัว เมื่อบุคคลเร้าให้เกิดความรู้สึกหรืออยู่ในสภาพทางอารมณ์ดังกล่าว บุคคลจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ เช่น หม่นหมอง เศร้าซึม เคร่งเครียด หงุดหงิด อารมณ์เสียได้ง่าย กังวลใจ หวาดระแวง หวาดกลัว คิดฟุ้งซ่าน เป็นต้น

6. การเผชิญปัญหา หมายถึง การตอบสนองทางด้านความคิดหรือพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลใช้ลดหรือแก้ไขความตึงเครียด หรือความกดดันทางจิตใจ จากสิ่งที่คุณค่าประเมินว่าเป็นสิ่งที่คุกคาม และเป็นสิ่งที่กระทำเสมอเมื่อมีความเครียด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการกำหนดนโยบาย แนวทางในการพัฒนา และการจัดการวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2. นำผลการวิจัยไปบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดการทรัพยากรครอบครัว และรายวิชาพัฒนาการครอบครัวและเด็ก โปรแกรมวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สัมพันธภาพในครอบครัว
 - 1.1 ความหมายของครอบครัว
 - 1.2 รูปแบบความสัมพันธ์ในครอบครัว
 - 1.3 สัมพันธภาพในครอบครัว
2. ความคาดหวัง
 - 2.1 ความหมายของความคาดหวัง
 - 2.2 ประเภทของความคาดหวัง
 - 2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง
3. ความวิตกกังวล
 - 3.1 ความหมายของความวิตกกังวล
 - 3.2 สาเหตุและกระบวนการเกิดความวิตกกังวล
 - 3.3 ประเภทของความวิตกกังวล
 - 3.4 การวัดระดับความวิตกกังวล
4. การเผชิญปัญหา
 - 3.1 ความหมายของการเผชิญปัญหา
 - 3.2 กระบวนการเผชิญปัญหา
 - 3.3 วิธีการเผชิญปัญหา
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สัมพันธภาพในครอบครัว

ความหมายของครอบครัว

คณะอนุกรรมการครอบครัวในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) ได้จัดประชุมสมัชชาแห่งชาติขึ้น และให้คำนิยามของ ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจในการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งการพึ่งพิงทางสังคมเศรษฐกิจ และมีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายหรือทางสายโลหิต โดยบางครอบครัวอาจมีลักษณะเป็นช้อยกเว้นบางประการจากดังกล่าวก็ย่อมได้ ซึ่งอาจหมายรวมถึง ครอบครัวที่มีสมาชิกข้ามช่วงอายุอาศัยอยู่ด้วยกัน เช่น ปู่ย่าตายายอาศัยอยู่กับหลาน (ศิริกุล อิศรานุรักษ์, 2542)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (หน้า: 168) ได้ให้ความหมายของคำว่าครอบครัว หมายถึง ผู้ร่วมครัวเรือน คือ สามี ภรรยา และบุตร เป็นต้น

ภัสสร ลิมานนท์ และคณะ (2538) ได้ให้คำนิยามของคำว่า ครอบครัว หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่พักอาศัยรวมกัน (อาจจะอาศัยอยู่ประจำหรืออยู่ชั่วคราว) ภายในบ้านที่ตกเป็นตัวอย่าง และกลุ่มบุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันโดยสายโลหิต หรือโดยการสมรส

จิราพร ชมพิบูล และคณะ (2552) ได้สรุปความหมายของครอบครัวว่า หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันกัน ทางสายโลหิตหรือกฎหมาย โดยสมาชิกแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน เช่น บิดามารดา สามีภรรยา บุตร และปู่ย่าตายาย เป็นต้น

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2542) ได้ให้ความหมายของครอบครัวในเชิงสหวิทยาการ ดังนี้

1. ด้านชีววิทยา ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่มีความผูกพันทางสายโลหิต
2. ด้านเศรษฐศาสตร์ ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ใช้จ่ายเงินจากงบประมาณเดียวกัน แม้จะอาศัยอยู่ต่างสถานที่กัน
3. ด้านสังคมศาสตร์ ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมเคหะสถานหรือบ้านเดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ สนใจต่อทุกข์ซึ่งกันและกัน มีความผูกพันกัน มีความรักความปรารถนาดีต่อกัน โดยไม่จำเป็นต้องสืบสายโลหิตเดียวกัน
4. ด้านนิติศาสตร์/กฎหมาย ครอบครัว หมายถึง ครอบครัวที่ชายหญิงจดทะเบียนสมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งครอบคลุมถึงบุตรและบุตรบุญธรรม กฎหมายยังได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบิดามารดา สามีภรรยา และบุตรที่มีต่อกัน และกำหนดสิทธิในการรับมรดกทางกฎหมาย

สรุปว่า ครอบครัว หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคล จำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ร่วมกัน โดยมีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิต การสมรส หรือความผูกพันกันทางด้านจิตใจ โดยมีรูปแบบและลักษณะที่หลากหลายตามการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมประเพณี เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจของครอบครัว

รูปแบบความสัมพันธ์ในครอบครัว

ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง ความผูกพัน ความรัก ความเข้าใจ และการให้อภัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการปฏิบัติต่อกันอย่างอบอุ่นระหว่างสามีภรรยา ลูก และญาติพี่น้อง ถ้าครอบครัวใดมีความสัมพันธ์อันดีและมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เปรียบเสมือนเกราะคุ้มครองสมาชิกในครอบครัวให้เกิดความมั่นคงและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมีองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว (อัจฉรา นวจินดา และ กาญจนา ลุคนันทน์, 2546: 242) มีดังนี้

1. การมีความรักและความเข้าใจซึ่งกันและกัน
2. การแสดงความจริงใจต่อกัน
3. ความอดทนและการให้อภัย

4. การมีประชาธิปไตยในครอบครัว

นอกจากนี้ อมรรัตน์ เจริญชัย (2547) ได้แบ่งรูปแบบความสัมพันธ์ในครอบครัว ตามวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์แบบเผด็จการ ความสัมพันธ์รูปแบบนี้ บิดามารดามักเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรให้อยู่ในระเบียบหรือกฎเกณฑ์ที่ตนสร้างขึ้น หรือคาดหวังให้เป็นไปตามที่พ่อแม่ต้องการ บุตรไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจตามความต้องการของตนได้ บิดามารดาไม่ค่อยแสดงความรักใคร่เอาใจใส่ต่อบุตรอย่างเปิดเผย การดำเนินชีวิตภายในครอบครัวจึงเป็นการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ ไม่ใช่การปฏิบัติต่อกันด้วยความรักและเห็นใจ ส่วนมากถ้าอบรมสั่งสอนด้วยวาจาไม่เป็นผล บิดามารดาจะใช้อำนาจเข้าบังคับและลงโทษ โดยไม่ค่อยมีการชมหรือให้รางวัล การปฏิบัติตัวของบิดามารดาต่อบุตรในลักษณะนี้ บุตรมักจะไม่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับบิดามารดา มีความรู้สึกขาดความรักความอบอุ่น มั่นคงปลอดภัย และต้องปฏิบัติตามคำสั่งของบิดามารดาเป็นประจำ ทำให้บุตรขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบทำตามคำสั่งมากกว่าคิดเอง ซึ่งส่งผลให้ในบางสถานการณ์ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีปมด้อย เก็บกด แสดงออกด้วยความก้าวร้าวและรุกรานผู้อื่นเมื่ออยู่นอกบ้าน บางครั้งอาจคิดหนีออกจากบ้านเพราะคิดว่าบิดามารดาไม่รักและเป็นศัตรูกับตน

2. ความสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย ความสัมพันธ์รูปแบบนี้บิดามารดาจะอบรมสั่งสอนบุตรให้มีเหตุผล เมื่อกระทำผิดก็จะชี้แจงว่าผิดเพราะเหตุผลใด และมีการลงโทษเพราะอะไร นอกจากนี้บิดามารดา บุตรและสมาชิกคนอื่นๆ ที่อยู่ร่วมกันในครอบครัว จะมีการพบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอยู่เสมอ การตัดสินใจเรื่องใดๆ ในครอบครัวจะเกิดขึ้นจากการตกลงเห็นชอบของสมาชิกทุกคนโดยถือความสุขส่วนรวมเป็นใหญ่ บุตรมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ตลอดจนสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง โดยมีบิดามารดาให้ความรักและกำลังใจ เอาใจใส่และจัดสิ่งแวดล้อมทางด้านปัจจัยสี่ ให้เด็กได้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวลักษณะนี้ บุตรจะมีความรับผิดชอบสูง มีเหตุมีผล เคารพยกย่องและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี รู้จักประนีประนอม มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินชีวิตในระบอบประชาธิปไตย

3. ความสัมพันธ์แบบปล่อยตามสบาย ความสัมพันธ์รูปแบบนี้บิดามารดาจะเลี้ยงดูบุตรแบบปล่อยตามสบาย ไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เข้มงวด นอกจากนี้ บิดามารดายังไม่ค่อยสนใจความเป็นไปของกันและกันรวมถึงตัวบุตรด้วย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะบิดามารดาต้องไปประกอบอาชีพนอกบ้าน จึงไม่มีเวลาอบรมดูแลบุตร และบางครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวยมักให้เงินบุตรใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยเพื่อเป็นการทดแทน ความรักและเวลาที่ไม่ได้อยู่ร่วมกันลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัวแบบนี้ จะทำให้บุตรมีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง ควบคุมความประพฤติตนเองไม่ได้ ขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัยและความเสียสละ มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ไม่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จในชีวิต เกเรและก้าวร้าว

สัมพันธภาพในครอบครัว

สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างกัน สมาชิกมีความผูกพันรักใคร่กัน มีบทบาทหน้าที่ต่อกัน ซึ่งก่อให้เกิดความสุขความราบรื่นในครอบครัว อาทิ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่อยู่ร่วมครอบครัวเดียวกัน สมพงษ์ ธนธัญญา (ม.ป.ป.) สรุปลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวไว้ดังนี้

1. สัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยา สามีภรรยาเป็นจุดเริ่มต้นของสัมพันธภาพ ถ้าสามีภรรยาทั้งคู่มีความรักใคร่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน พยายามปรับตัวเข้าหากัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาต่างๆ ภายในครอบครัวร่วมกัน ย่อมทำให้ครอบครัวมีความราบรื่นมั่นคง สมาชิกอื่นๆ ในครอบครัวก็พลอยมีความสุขไปด้วย โดยเฉพาะบุตร แต่ในทางตรงข้ามถ้าสามีภรรยาไม่สัมพันธ์กัน ไม่มีความรักใคร่ปรองดองกัน ขาดความเข้าใจเห็นใจกันและกัน ขาดความรับผิดชอบร่วมกัน ย่อมเกิดความขัดแย้งกันเสมอ อันอาจจะทำให้ครอบครัวขาดความสุข

2. สัมพันธภาพระหว่างบิดา มารดา และบุตร สัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่กับลูกนั้นเริ่มขึ้นตั้งแต่ลูกเริ่มคลอด เป็นความสัมพันธ์ที่มีพื้นฐานมาจากความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา เมื่อมีการให้กำเนิดบุตร ความสัมพันธ์ในครอบครัวก็เพิ่มขึ้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา และบุตร ตามมาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกจะแน่นแฟ้นดีอยู่เสมอ ถ้าพ่อแม่ทำตัวเป็นหลักรักใคร่ผูกพันกันดี ความรักใคร่ผูกพันของพ่อแม่จะมีผลสะท้อนไปผูกพันรักใคร่ต่อบุตรให้แน่นแฟ้นต่อไปด้วย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง เมื่อบิดามารดาให้กำเนิดบุตรคนที่ 2 และต่อมาความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องย่อมเกิดขึ้น สัมพันธภาพระหว่างพี่น้องจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ในครอบครัวอันประกอบไปด้วยความสัมพันธ์พื้นฐาน และลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา เพราะถ้าบิดามารดามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยความรักความเข้าใจ ให้ความสำคัญตลอดจนเสริมสร้างความรักระหว่างพี่น้อง ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ย่อมดำเนินไปด้วยดี มีความรักใคร่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสามี ภรรยา บิดามารดา กับบุตร พี่กับน้อง หรือเป็นการรวมความสัมพันธ์ใน 3 ข้อแรกเข้าด้วยกัน ในครอบครัวที่มีสมาชิกจำนวนมาก ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวย่อมมีความแตกต่างกันมาก

ความคาดหวัง

ความหมายของความคาดหวัง

ความคาดหวังมีความหมายที่ใกล้เคียงอยู่หลายคำ เช่น คำว่า ความมุ่งหวัง จุดมุ่งหมาย ความหวัง ความต้องการ ความปรารถนา ความใฝ่ฝัน ในบางครั้งเราใช้คำนี้ในความหมายเดียวกันซึ่งนักวิชาการต่างๆ ได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ดังนี้

Finn (1962: 390) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง การประเมินค่าบุคคลหรือตนเองด้านจิตใต้สำนึก และใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดตนเองด้านจิตใต้สำนึก และใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อบุคคลที่ตนคาดหวัง หรือต่อตนเองในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง

ซิซนุกร พรภาณวิชญ์ (2540: 6) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ การประเมินค่าบุคคลหรือตนเองด้านจิตใต้สำนึกที่ตนคิดว่าถูกต้อง และใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อบุคคลที่ตนคาดหวัง

ประเภทของความคาดหวัง

นันทนา จันทร์ผืน (2545 อ้างถึง Hurlock, 1974) ได้แบ่งประเภทของความคาดหวังออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความคาดหวังในทางบวก (positive) กับทางลบ (negative) ความคาดหวังชนิดนี้มุ่งไปที่ความสำเร็จ ถ้าผลเป็นไปในทางบวกจะพอใจ คิดว่าตนเองประสบความสำเร็จจึงคิดว่าน่าจะปรับปรุงสถานภาพปัจจุบันให้ดีขึ้น แต่ถ้าความคาดหวังเป็นไปในทางลบบุคคลจะมุ่งรักษาสถานภาพในปัจจุบันให้ดีขึ้น แต่ถ้าความคาดหวังเป็นไปในทางลบบุคคลจะมุ่งรักษาสถานภาพปัจจุบันเท่านั้น บุคคลส่วนมากมีความคาดหวังในทางบวกเพราะทำให้ตนเกิดความพอใจมากกว่า และยังมีความรู้สึกว่าตัวเองสำคัญอันเนื่องมาจากความสำเร็จของตน

2. ความคาดหวังในทันทีทันใด (immediate) กับห่างไกล (remote) ความคาดหวังในทันทีทันใดส่วนใหญ่เกิดจากความประสงค์ของบุคคลชั่วขณะ เกิดจากการประสบความสำเร็จหลังจากการล้มเหลวในอดีตที่ผ่านมา และเกิดจากความกดดันในสังคมที่มีต่อบุคคลนั้น ในขณะที่เขากำลังสร้างความคาดหวัง ส่วนความคาดหวังที่ห่างไกลนั้นมาจากองค์ประกอบเช่นเดียวกับความคาดหวังในทันทีทันใด รวมทั้งความสนใจ เจตคติ ความกดดันทางวัฒนธรรมและความสำเร็จ

3. ความคาดหวังที่เป็นจริง (realistic) กับไม่เป็นจริง (unrealistic) ความคาดหวังที่เป็นจริงจะพิจารณาจากสัมฤทธิ์ผลในจุดมุ่งหมายที่วางไว้สำหรับตนเอง แต่ในบางครั้งความคาดหวังอาจไม่เป็นจริงเพราะบุคคลมีปริมาณของความคาดหวังมากกว่าความสามารถที่เป็นจริงของตนเอง หรือบางครั้งอาจเกิดจากจินตนาการที่ไม่สามารถควบคุมได้ จากสื่อสารมวลชน จากความเชื่อที่ยึดถือกันมาเป็นประเพณี และการปล่อยปละละเลยอันเนื่องมาจากความไม่มีประสบการณ์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง

1. วัฒนธรรม วัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีมาตรฐานของความคาดหวังต่อสมาชิกแตกต่างกัน มาตรฐานนั้นครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จและทัศนคติต่อความสำเร็จ เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนเอง และความรับผิดชอบตนเองที่มีต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสังคมจึงมีความแตกต่างกันไป

2. ชนิดของครอบครัว เด็กที่มาจากครอบครัวที่มั่นคง มีแนวโน้มที่จะมีความคาดหวังในอนาคตสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่มั่นคง ครอบครัวที่มีการโยกย้ายบ่อยๆ เด็กคาดหวังไม่ได้ว่าอนาคตเป็นอย่างไร เด็กที่ไม่ต้องย้ายถิ่นสามารถวางแผนของตนเองได้อย่างชัดเจน คือ มีความคาดหวังที่ชัดเจนและแน่นอน

3. ระดับชั้นทางสังคม ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาจะให้ความหวังและให้โอกาสแก่บุตรคนแรกมากที่สุด โดยเฉพาะถ้าเป็นบุตรชาย ซึ่งตรงกันข้ามกับครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ลูกคนสุดท้ายจะได้รับการส่งเสริมจากบิดา มารดา และพี่ๆ มากที่สุด เพื่อให้สมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวขยับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น

4. การอบรมเลี้ยงดู เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตยจะตั้งความหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางตรงกันข้ามเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะตั้งความหวังสอดคล้องกับความเป็นจริง

5. ฐานะในกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อเด็กมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับฐานะของตนในกลุ่ม และความคาดหวังที่กลุ่มมีต่อตน ถ้าฐานะของตนในกลุ่มมั่นคงและไม่มีภาระที่จะต้องสร้างความประทับใจให้กับสมาชิกในกลุ่ม ระดับความคาดหวังก็จะใกล้เคียงความเป็นจริง สำหรับเด็กที่ไม่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มจะต้องการเลื่อนขั้นตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำในกลุ่ม ทำให้การตั้งความคาดหวังหลายอย่างไม่อยู่บนรากฐานความเป็นจริง สำหรับบุคคลที่ชอบแยกตัวเอง ความคาดหวังของกลุ่มจะมีผลต่อเขาเพียงเล็กน้อย

6. การใช้กลไกการหลบหนี มีผลต่อการตั้งความคาดหวังมากที่สุด คือ การฝันกลางวัน เช่น ฝันอยากเป็นพระเอกหรือนางเอก ก็จะตั้งความคาดหวังไว้ว่าจะประสบความสำเร็จและหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งเป็นการตั้งความคาดหวังที่อาจไม่อยู่บนรากฐานความเป็นจริง

7. การบอกเล่าความคาดหวัง ความคาดหวังที่เล่าออกมามักจะอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงมากกว่าที่เก็บไว้และคิดหวังอยู่คนเดียว อย่างไรก็ตามความคาดหวังที่เด็กบอกกับเพื่อนสนิทจะเป็นความใฝ่ฝันที่ไม่ค่อยใกล้เคียงกับความเป็นจริงเท่ากับที่บอกบิดามารดา ครู หรือคนที่ไม่ค่อยคุ้นเคยกัน เมื่อวัยรุ่นบอกความคาดหวังของตนแก่บุคคลอื่นจะเป็นการทำทนายให้พิสูจน์ตนเอง โดยพยายามทำให้ได้ตามที่พูดไว้ เพราะรู้ว่าหลายคนสนใจสิ่งที่ตนพูด และไม่ต้องการเห็นสายตาที่มองด้วยความผิดหวัง

8. ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต บุคคลที่ประสบความสำเร็จเสมอๆ มีแนวโน้มในการตั้งความคาดหวังว่าจะประสบความสำเร็จอีกในอนาคต ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ผิดหวังซ้ำๆ กัน

มักคิดว่าล้มเหลวอีก ความคิดเห็นนี้จะมีผลต่อการตั้งความคาดหวังในอนาคตว่าจะตั้งให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่

9. เพศ ทั้งบรรยากาศของบ้านและโรงเรียนจะส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กชายตั้งความคาดหวังมากกว่าเด็กหญิง บิดามารดาจะคาดหวังในตัวบุตรชายมากกว่าบุตรสาว ผู้ชายมักถูกกระตุ้นให้มีความคาดหวังทางกีฬา การงาน และการประกอบอาชีพ แต่เด็กหญิงมีความคาดหวังเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การแต่งงาน เด็กหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังในระยะสั้นมากกว่าเด็กชาย

10. เซาร์ปัญญา เมื่อเด็กอยู่ในกลุ่มที่มีค่านิยมต่อความสำเร็จสูงจะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหมือนเพื่อนๆ ในกลุ่ม ซึ่งอาจไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง อย่างไรก็ตามเด็กที่ฉลาดจะตั้งความคาดหวังโดยอาศัยความสนใจ และความสามารถของตนมากกว่าจะทำตามที่จุดมุ่งหมายที่กลุ่มตั้งไว้ ในทางกลับกันเด็กที่ฉลาดน้อยจะตั้งความคาดหวังตามค่านิยมของกลุ่ม

ความวิตกกังวล

ความหมายของความวิตกกังวล

Klerman (1983) กล่าวว่า ความวิตกกังวล หมายถึง ภาวะที่มีความตึงเครียดในจิตใจ หวาดหวั่น กลัวมีสิ่งลึกลับ หรือคาดคิดถึงแต่สิ่งที่เป็นอันตราย มักเกิดร่วมกับอาการทางร่างกาย จากการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ ได้แก่ อาการใจสั่น (Palpitation) หัวใจเต้นเร็ว (Tachycardial) เหงื่อออกมาก (Sweating) ปากแห้ง เป็นต้น

นอกจากนี้กลุ่มจิตวิเคราะห์เช่น ฟรอยด์ (Freud, 1923, quoted in Levitt, 1997: 18-19) กล่าวว่า ความวิตกกังวลคือกลุ่มอาการที่เกิดขึ้นเพื่อขจัดความรู้สึกต่อสัญญาณอันตรายซึ่งอันตรายดังกล่าวนี้ซ่อนอยู่จิตใจใต้สำนึกและมักเป็นอันตรายที่เกิดขึ้นภายในมากกว่าจะเป็นอันตรายที่เห็นได้จากภายนอก ฟรอยด์ เชื่อว่าความวิตกกังวลเป็นจุดก่อของโรคประสาท (Neurosis) ซึ่งสอดคล้องกับ เมย์ (May, 1997: 205) อธิบายว่า เมื่อบุคคลเข้าใจว่าสิ่งเร้าที่มากระตุ้นบุคคล เป็นสัญญาณเตือนภัยต่อร่างกาย หรือจิตใจ เช่น อาจจะได้รับบาดเจ็บหรืออาจสูญเสียอิสรภาพ หรือกลายเป็นคนที่ไร้ความหมายจะทำให้บุคคลเกิดความวิตกกังวลขึ้น

สาเหตุและกระบวนการเกิดความวิตกกังวล

ลาซารัส และ อเวอริลล์ (Lazarus and Averill, 1992 : 247-251) ได้วิเคราะห์ความวิตกกังวลว่าเป็นอารมณ์พื้นฐานมาจากการประเมินของบุคคลต่อภาวะคุกคามตนเอง การประเมินนี้ประกอบไปด้วย

1. การสร้างสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิด ได้แก่ ความคิดเห็น มโนทัศน์ ค่านิยม หรือระบบความคิดเห็น ซึ่งบุคคลจะให้ความหมายของสัญลักษณ์เหล่านี้ทั้งต่อสิ่งภายใน และภายนอกตนเอง เมื่อเกิดการคุกคามหรือสูญเสียสัญลักษณ์ก่อให้เกิดความกังวลขึ้นได้

2. การคาดการณ์ล่วงหน้า คือ การประเมินหรือการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งที่จะมาคุกคามทำให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งอาจเกิดทั้งในจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก

3. ความไม่แน่นอน หรือความคลุมเครือของเหตุการณ์

คุณสมบัติทั้งสามนี้มีความเกี่ยวเนื่องร่วมกันและมีผลทำให้บุคคลไม่สามารถเชื่อมโยงสภาพแวดล้อมรอบตัวให้สัมพันธ์กับตนเองอย่างกระจ่างชัดได้ จึงแสดงอาการตอบสนองออกมาในรูปแบบของพฤติกรรม และอาการทางสรีระต่างๆ โดยมีความคิดเป็นอิทธิพลที่สำคัญ

สปีลเบิร์กเกอร์ (Spielberger, 1996 : 485) กล่าวว่า การคาดคะเน หรือการประเมินสิ่งเร้าของบุคคลจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจหรือทำให้เกิดอันตรายซึ่งทำให้บุคคลเกิดความวิตกกังวลนี้ บุคคลจะประเมินหรือคาดคะเนได้แตกต่างกันไปแล้วแต่การรับรู้ และการคิดของแต่ละบุคคล ถ้าบุคคลประเมินได้ว่าสิ่งเร้า นั้นจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจอย่างรุนแรง ก็จะมีพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้นมาก และอาจจะมากเกินกว่าที่สิ่งเร้า นั้นจะมีผลต่อบุคคล ขณะที่อีกบุคคลหนึ่งตอบสนองต่อสิ่งเร้า เดียวกันนี้น้อยกว่า เพราะเขาประเมินว่าสิ่งเร้า นี้จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อตนเองน้อยกว่า และในกรณีที่บุคคลประเมินสิ่งเร้า ว่าจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ หรือทำให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอย่างรุนแรงบุคคลอาจถึงกับเกิดความหมดหวังที่จะช่วยเหลือตนเองให้พ้นจากสิ่งเร้า นั้น หรือเกิดภาวะอับจนหนทาง (Helplessness)

เลเดอร์ และมาร์ค (Lader and Mark, 2001: 154-157) ได้อธิบายถึงรูปแบบของการแสดงความวิตกกังวลว่าองค์ประกอบของพันธุกรรม ประสบการณ์ในอดีต และสภาพการณ์ปัจจุบันของบุคคล ได้แก่ ความรู้สึกรู้สึกคิด ความต้องการ จะมีปฏิสัมพันธ์กันกลายเป็นส่วนหนึ่งของความวิตกกังวลแฝงอยู่ ซึ่งเรียกว่า “Trait Anxiety” เมื่อมีสิ่งเร้าจากภายนอกเข้าสู่การรับรู้ของบุคคล จะมีการประเมินว่าสิ่งเร้า นั้นคุกคาม หรือเป็นอันตรายต่อตนหรือไม่ ซึ่งการประเมินนี้ได้รับอิทธิพลจากความวิตกกังวลแฝงด้วย ถ้าหากบุคคลประเมินว่าสิ่งเร้า นั้นคุกคามต่อตน จะมีการแสดงออกของความวิตกกังวลดังนี้

1. ระบบการทำงานของประสาทส่วนกลางถูกกระตุ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสรีระวิทยา
2. เกิดความวิตกกังวลในขณะนั้น (State Anxiety)
3. มีการแสดงออกโดยใช้กลไก การเผชิญต่อความเครียด (Coping Mechanism) เพื่อลดความวิตกกังวล หรือกำจัดสาเหตุของความวิตกกังวล

ประเภทของความวิตกกังวล

สปีลเบิร์กเกอร์ (Spielberger, 2002: 481-482, 487-489) ได้แบ่งลักษณะความวิตกกังวลเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัว (Trait Anxiety or A – Trait) คือ ความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล เป็นลักษณะที่ค่อนข้างจะคงที่ และจะไม่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมโดยตรง แต่จะเป็นตัวเสริมหรือตัวประกอบของความวิตกกังวลที่มีต่อสภาพการณ์ โดยเมื่อมีสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจหรือจะเป็นอันตรายมากระตุ้นบุคคลที่มีความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวค่อนข้างสูง จะรับรู้สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ หรืออันตรายได้เร็วกว่า

ผู้มีความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวต่ำกว่า นอกจากนี้ระดับความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวที่มีอยู่สูงกว่าจะเป็นตัวเสริม หรือไปประกอบความวิตกกังวลที่มีต่อสภาพการณ์ให้มีความรุนแรง และมีระยะเวลาการเกิดนานมากกว่าบุคคลที่มีความวิตกกังวล ที่เป็นลักษณะประจำตัวต่ำกว่า

2. ความวิตกกังวลที่มีต่อสภาพการณ์ (State Anxiety or A-State) คือ ความวิตกกังวลซึ่งเกิดขึ้นเพื่อสนองตอบต่อสถานการณ์เฉพาะอย่างยิ่งที่เกิดขึ้นทันทีทันใดนั้น โดยเมื่อมีสิ่งใดที่จะทำให้เกิดความไม่พอใจ หรือเกิดอันตรายมากระตุ้นบุคคล จะแสดงพฤติกรรมโต้ตอบที่สามารถสังเกตเห็นได้ในช่วงระยะเวลาที่ถูกระตุ้นนั้นเป็นภาวะที่บุคคลรู้สึกถึงความเครียด หวาดหวั่น กระวนกระวาย ระบบการทำงานของประสาทอัตโนมัติตื่นตัวสูง ซึ่งความรุนแรงและระยะเวลาที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ซึ่งส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัว และประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ในบุคคลที่เกิดความวิตกกังวลต่อสภาพการณ์บ่อยๆ ครั้งโดยในแต่ละครั้งจะมีความรุนแรงหรือไม่ก็ตาม อาจส่งผลให้บุคคลนั้นมีความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวในระดับที่สูงขึ้น

การวัดระดับความวิตกกังวล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2535) ได้แบ่งระดับความวิตกกังวลออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับแรก มีน้อย รู้สึกไม่ค่อยสบายใจ ตื่นตัว สนใจที่จะรับรู้ และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวเองมากขึ้น มีความคิดริเริ่ม คิดแก้ปัญหาและอยากเอาชนะปัญหาที่มีอยู่ไม่ทอดทิ้ง

ระดับสอง มีปานกลาง ความรู้สึกไม่สบายใจมีมากขึ้น เริ่มหวาดหวั่น หงุดหงิดรำคาญใจ กระสับกระส่าย ไม่ค่อยจะมีสมาธิ ความคิดฟุ้งซ่าน ควบคุมไม่ค่อยอยู่ ไม่ค่อยมั่นใจตนเอง มีความกลัวจะแก้ปัญหาหรือเอาชนะปัญหาไม่ได้

ระดับสาม มีมาก เป็นระยะรุนแรง พุดมากสับสน อยู่ไม่สุข ควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ โกรธง่าย ไม่ยอมรับฟังใคร ชอบมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลเพียงพอ คิดว่าตนเองจะแก้ปัญหาไม่ได้ คิดว่าจะต้องมีเรื่องไม่ดีหรือมีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้นในอนาคตแน่นอน อารมณ์ดังกล่าวนี้อาจรุนแรงมากถึงขนาดที่เรียกว่า ตื่นตกใจ (Panic) โดยมีลักษณะตกใจกลัวอย่างสุดขีด เป็นขึ้นมาทันทีทันใด ะอะ โวยวาย วังหนี่ หวาดระแวงโดยไม่มีเหตุผล มีการรับรู้และมีความคิด ผิดปกติ หรือมีการทำอะไรแปลกๆ ผิดความจริง เหมือนขาดสติแต่มักเป็นระยะสั้นๆ เป็นนาที หรืออย่างมากเป็นชั่วโมงก็สงบลงหรือหายได้

ความวิตกกังวลสามารถประเมินได้ 3 วิธี คือ

1. การประเมินความวิตกกังวล โดยการให้บุคคลรายงานความรู้สึกวิตกกังวลของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นการรายงานด้วยวาจา รายงานด้วยการเขียนหรือตอบคำถามจากแบบสอบถาม หรือแบบวัดความวิตกกังวล ซึ่งมีผู้สร้างขึ้นใช้หลายชนิด เช่นแบบวัดความวิตกกังวลแบบ STAI (The State-Trait Anxiety Inventory) ของสปิลเบอร์เกอร์ (Spielberger, 1996) แบบวัดความวิตกกังวล

แบบ TMAS (The Taylor Manifest-Anxiety Scale) ของ เทเลอร์ เป็นต้น การประเมินความวิตกกังวลด้วยวิธีนี้ใช้ได้สะดวกและได้ผลดีถ้าแบบวัดที่สร้างขึ้นมีความเที่ยง และความตรงสูง

2. การประเมินจากสภาพทางสรีระวิทยา โดยการประเมินการเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกทางด้านร่างกาย เช่น การวัดอัตราการเต้นของหัวใจ อัตราการหายใจ ระดับความดันโลหิต การหลั่งของน้ำลาย การหลั่งฮอร์โมนจากต่อมหมวกไต การตึงของกล้ามเนื้อ ความเกร็งของผิวหนัง และการตรวจคลื่นสมอง เป็นต้น ซึ่งจะต้องอาศัยผู้ชำนาญการทางการแพทย์ และการแปลผลที่ได้จากการตรวจทางสรีระวิทยา

3. การสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล โดยการสังเกตพฤติกรรมโดยตรงและโดยทางอ้อม การสังเกตโดยตรง เช่น การสังเกตอาการหายใจแรง มือสั่น เหงื่อออก กัดริมฝีปาก ถอนหายใจ ลักษณะการพูดเปลี่ยนไป เช่น พูดเร็วหรือพูดช้าลง เป็นต้น ซึ่งการสังเกตพฤติกรรมเพื่อประเมินความวิตกกังวลนี้มีแบบการสังเกตไว้เป็นแนวทางในการสังเกต เช่น TBCL (Timed Behavioral Check List) หรือแบบวัดอัตราการพูด เป็นต้น ส่วนการสังเกตพฤติกรรมทางอ้อม เมื่อประเมินภาวะความวิตกกังวลสามารถสังเกตได้จากสภาพการณ์ธรรมชาติ เช่น การสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่เข้าไปในเขตหวงห้าม หรือสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่ทำผิดกฎหมาย ซึ่งวิธีนี้มักมีปัญหาในเรื่องจรรยาบรรณ และการสังเกตก็ต้องมีการวางแผนล่วงหน้าเป็นอย่างดี หรืออีกวิธีหนึ่งที่จะสามารถสังเกตพฤติกรรมได้ทางอ้อม โดยการให้บุคคลแสดงบทบาทสมมติแล้วสังเกตพฤติกรรมความวิตกกังวล หรือให้บุคคลอยู่ในสถานการณ์ ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลแล้วสังเกตพฤติกรรมความวิตกกังวลจาก BAT (Behavioral Avoidance Tests) เป็นต้น

การเผชิญปัญหา

ความหมายของการเผชิญปัญหา

Lazarus and Folkman (1984) กล่าวว่า การเผชิญปัญหา หมายถึง เป็นความพยายามทางปัญญาและพฤติกรรมอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อจัดการกับปัญหาและความต้องการจากทั้งภายในและภายนอกตนเอง โดยที่บุคคลประเมินว่าเป็นการคุกคามหรือเกินกว่าความสามารถที่ตนเองจะรับได้

Kleinke (1991) กล่าวว่า การเผชิญปัญหา หมายถึง การที่บุคคลพยายามที่จะจัดการกับสถานการณ์ หรือความเครียดโดยมีการประเมินอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ Miller (1992) กล่าวว่า การเผชิญปัญหา หมายถึง การจัดการกับสถานการณ์ที่มีลักษณะคุกคามของบุคคล เพื่อขจัดหรือแก้ไขความรู้สึกไม่สุขสบายต่างๆ เช่นความวิตกกังวล ความกลัวความโศกเศร้า หรือความรู้สึกผิด

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเผชิญปัญหา คือ การพยายามของบุคคลที่จะขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น ที่ทำให้บุคคลอยู่ในภาวะเครียด วิตกกังวล โดยใช้วิธีต่างๆ ที่จะทำให้บุคคลลดความเครียดหรือความวิตกกังวลลง ซึ่งความพยายามในการจัดการกับปัญหานั้นอาจจะบรรลุผลหรือไม่บรรลุผล อาจสำเร็จหรือล้มเหลวก็ได้

กระบวนการเผชิญปัญหา

การเผชิญปัญหา (Coping effort) การเผชิญปัญหานั้น บุคคลจะแสดงออกมาสัมพันธ์กับความรูสึกนึกคิด จิตใจ อารมณ์ของบุคคลขณะนั้น ด้วยการลงมือจัดการกับปัญหาหรือความเครียดที่มี โดยพยายามที่จะควบคุม ลด หรือทนต่อความต้องการทั้งภายในและภายนอกที่เกิดจากเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดและวิธีจัดการกับความเครียด แบ่งโดยทั่วไปได้ 2 แบบ คือ (Lazarus and Folkman, 1984)

1. การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา เป็นความพยายามในการทำความเข้าใจกับปัญหา พิจารณาว่าปัญหาคืออะไร สาเหตุอยู่ที่ไหน และหาทางออกที่เป็นไปได้ กลวิธีที่ใช้อาจมุ่งแก้ไขปรับเปลี่ยนที่สถานการณ์ หรือพฤติกรรมของผู้อื่น หรือมุ่งแก้ไขที่ตนเอง เช่น พิจารณาทบทวนปรับเปลี่ยนทัศนคติและความต้องการของตนเอง พัฒนาทักษะที่ใช้ในการเผชิญปัญหาเป็นต้น เป็นการวางแผน วางขั้นตอนในการดำเนินการมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา และลงมือดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นโดยตรง

2. การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ เป็นความพยายามที่จะจัดการกับอารมณ์ทางลบทั้งหลายที่เกิดขึ้น เช่น ความกลัว ความโกรธ ความเศร้า ความสงสัยไม่แน่ใจ คับข้องใจ ความวิตกกังวล ความไม่สบายใจต่างๆ กลวิธีที่ใช้อาจเป็นการระบายออกทางอารมณ์ การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อได้รับกำลังใจ การมองปัญหาในแงุ่มใหม่ในทางบวก การทำสมาธิ การออกกำลังกายเป็นต้น

โดยทั่วไปบุคคลจะใช้การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาในกรณีที่เห็นว่าตนเองสามารถจัดการกับปัญหาได้ และมักจะใช้การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ เมื่อเห็นว่าปัญหานั้นเกินกว่าจะแก้ไขได้ การเผชิญปัญหาที่จะให้ผลอย่างดีที่สุด คือการใช้กลวิธีทั้งสองแบบดังกล่าว ให้ช่วยเสริมซึ่งกันและกัน นำไปสู่การจัดการกับปัญหาได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

วิธีการเผชิญปัญหา

วิธีการเผชิญปัญหาเป็นวิธีการที่บุคคลนำมาใช้เพื่อจัดการกับสิ่งที่คุกคามหรือสถานการณ์ตึงเครียด มีด้วยกันหลายรูปแบบ ได้มีผู้ศึกษาและจำแนกวิธีการเผชิญปัญหาต่างกัน ได้แก่

Bell (1977: 137) จำแนกวิธีการเผชิญปัญหาออกเป็น 2 แบบ คือ

1. วิธีการเผชิญปัญหาระยะสั้น (Short-term coping method) เป็นวิธีการเผชิญปัญหาที่สามารถลดความเครียดได้ชั่วคราว ไม่ได้เผชิญกับความจริงและอาจมีผลทำให้บุคคลมีสุขภาพจิตเสื่อมโทรมได้ วิธีที่ใช้ เช่น ดื่มน้ำเย็น ให้อาบน้ำหรือระงับประสาท นอนหลับ ฝึนกลางวันสูบบุหรี่ หรือหากิจกรรมอื่นๆ มาทำเพื่อให้ลืมความไม่สบายใจ

2. วิธีการเผชิญปัญหาระยะยาว (Long-term coping method) เป็นการเผชิญปัญหาโดยการยอมรับและต่อสู้กับความจริง ซึ่งเป็นวิธีที่มีประสิทธิผลช่วยลดความเครียดได้ยาวนาน วิธีที่ใช้

เช่น ปรึกษาปัญหากับเพื่อน ญาติ ผู้เชี่ยวชาญ สร้างทางเลือกหลายๆ แบบในการแก้ปัญหา ไม่มัวนึกถึงอดีต คลายเครียดด้วยการออกกำลังกาย เชื่อมั่นในอำนาจของตนเองว่าอยู่เหนือธรรมชาติ

นอกจากนี้ Jaloweic et al. (1984) ได้ศึกษาการเผชิญปัญหาออกเป็น 2 วิธี คือ

1. วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหา

วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหา คือ พฤติกรรมที่บุคคลพยายามจัดการกับสิ่งต่างๆ ที่มากระตุ้นให้เกิดภาวะเครียดโดยตรง เป็นการใช้กระบวนการแก้ปัญหาในการตัดสินใจ เลือกวิธีการที่จัดการกับสถานการณ์ โดยมุ่งไปที่ต้นเหตุของปัญหา ซึ่งรวบรวมได้ 15 พฤติกรรม คือ

1. การยอมรับสถานการณ์
2. การค้นหาความหมายของสถานการณ์
3. การแยกแยะสถานการณ์ออกเป็นส่วนย่อย
4. การตั้งเป้าหมายในการแก้ปัญหา
5. การอภิปรายปัญหากับผู้อื่น
6. การพยายามเปลี่ยนแปลงสถานการณ์อย่างกระตือรือร้น
7. การควบคุมสถานการณ์บางส่วนที่สามารถทำได้
8. การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
9. การพิจารณาปัญหาอย่างเป็นทางการ
10. การนำประสบการณ์เดิมมารวมแก้ปัญหา
11. การคิดวิธีการแก้ปัญหาไว้หลายๆ วิธี
12. การทำทุกสิ่งทุกอย่างที่พอจะแก้ไขปัญหาก็ได้
13. การใช้วิธีการแก้ปัญหาหลายวิธี
14. การหาคนอื่นมาช่วยเหลือในการแก้ปัญหา
15. การเริ่มต้นทำสิ่งอื่นที่ดีที่สุดในขณะนั้น

2. วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์

วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ คือ พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเพื่อลดความกดดัน โดยการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์มากกว่าการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งเป็นการทำให้มีความรู้สึกว่า อันตรายจากสถานการณ์นั้นลดลง แต่ในความจริงอันตรายนั้นไม่ได้ลดลง สถานการณ์นั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ได้รวบรวมไว้ได้ 25 พฤติกรรม คือ

1. การมองโลกในแง่ดี
2. การฝันกลางวันว่าปัญหาไม่ได้เกิดขึ้น หรือปัญหาได้รับการแก้ไขแล้ว
3. การแข่งด่า
4. การหงุดหงิด
5. การวิตกกังวล

6. การร้องไห้ เศร้าเสียใจ
7. การนอน
8. การสวดมนต์ ไหว้พระ
9. การฝึกสมาธิ เล่นโยคะ
10. การออกกำลังกาย
11. การระบายปัญหาออกไปกับคนอื่นหรือสิ่งของต่างๆ
12. การหาความสบายใจกับคนใกล้ชิด
13. การยอมแพ้ต่อสถานการณ์เพราะคิดว่าหมดหวัง
14. การยอมแพ้ต่อสถานการณ์เพราะคิดว่าเป็นชะตากรรม
15. การปล่อยให้สถานการณ์คลี่คลายไปเอง
16. การปิดปัญหาออกจากความคิด
17. การปลอบใจตนเองให้เลิกวิตกกังวล
18. การแยกตัวเอง
19. การหนีปัญหา
20. การตำหนิผู้อื่น
21. การกินมากขึ้นหรือสูบบุหรี่
22. การใช้จ่ายทำให้จิตใจสบาย
23. การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
24. การใช้อารมณ์ขัน
25. การมองโลกในแง่ร้าย

นอกจากวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหา และวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ แล้ว Caver *et al.* (1989 อ้างถึงใน ภัควดี ปรีชาประพาฬวงศ์, 2550) ได้แบ่งวิธีการเผชิญปัญหาที่แตกต่างไปอีก 1 วิธีคือ

วิธีการเผชิญปัญหาแบบได้ประโยชน์น้อย (Less useful coping) เป็นวิธีการที่บุคคลพยายามหลบหนีจากปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น โดยปฏิเสธทั้งด้านความคิดและพฤติกรรม คือ ไม่คิดและไม่ทำพฤติกรรมใดๆ ทั้งสิ้น วิธีนี้ประกอบด้วยพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1) การยึดติดกับปัญหาและการระบายความขุ่นเคือง (Focus on and venting of emotion) หมายถึงแนวโน้มที่บุคคลยึดติดอยู่กับความเครียดและระบายอารมณ์ขุ่นเคืองออกมา ซึ่งมีการระบายอารมณ์เช่นนี้ยาวนานทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ และอาจทำให้เกิดความเครียดที่รุนแรงขึ้น การยึดติดอยู่กับปัญหาอาจทำให้บุคคลไม่สนใจที่จะแก้ไขปัญหา คือ ไม่กระทำการอย่างหนึ่งใดที่จะทำให้ความเครียดหายไป

2) การไม่ทำพฤติกรรมใดๆ ในการเผชิญปัญหา (Behavior disengagement) หมายถึงการที่บุคคลขาดความพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเครียดที่เกิดขึ้น บุคคลไม่มีความพยายามแก้ไขปัญหาเพื่อบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากมีอุปสรรคเข้ามาแทรก บุคคลคิดว่าการกระทำพฤติกรรมใดๆ ได้ผลลัพธ์ที่ไม่คุ้มค่า

3) การไม่ใช้ความคิด (สติปัญญา) ในการเผชิญปัญหา เป็นวิธีการที่บุคคลไม่ใช้สติปัญญาเพื่อคิดหารูปแบบของพฤติกรรมที่จะแก้ไขปัญหาเพื่อลดความเครียด แต่ใช้วิธีการสกัดกั้น (Suppress) เช่น การฝืนกลางวัน การหลีกเลี่ยงโดยการนอนหลับ การหมกมุ่นกับการดูโทรทัศน์ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ และเป็นสถาบันที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตลอดมา ตั้งแต่ยังมีฐานะเป็นเพียงโรงเรียนฝึกหัดครูมณฑล จนกระทั่งเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดังเช่นปัจจุบัน

1. ประวัติมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ.2462 เมื่อกรรมการมณฑลนครศรีธรรมราชซึ่งขณะนั้นอยู่ที่สงขลา และกรรมการจังหวัดสงขลา ได้คิดผลิตครูมณฑลขึ้น เพื่อให้ไปทำหน้าที่สอนในระดับประถมศึกษา จึงได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูมณฑลขึ้น โดยให้เรียนร่วมกับโรงเรียนประจำมณฑลนครศรีธรรมราช (คือโรงเรียนมหาวชิราวุธ ซึ่งขณะนั้นตั้งอยู่ที่บริเวณโรงเรียนวิเชียรชมในปัจจุบัน) รับนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาป.4 ป.5 และ ป.6 โดยเพิ่มวิชาครูเป็นพิเศษ ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว เรียกว่าครูประกาศนียบัตรมณฑล

ในปี พ.ศ.2464 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา กรรมการมณฑลจึงได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประจำมณฑลขึ้นโดยเฉพาะ เมื่อ พ.ศ.2468 โดยตั้งที่ตำบลท่าชะมวง อำเภอกำแพงเพชร (ปัจจุบันคืออำเภอรัตนภูมิ) จังหวัดสงขลา เรียกว่าโรงเรียนฝึกหัดครูมูล (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีสงขลา) โดยรับนักเรียนที่จบ ม.3 หรือครูที่ทางอำเภอและจังหวัดต่างๆ ส่งมาเรียน กำหนด 2 ปี สำเร็จแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพรูมุล (ป.)

ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ.2476 ให้เลิกการแบ่งเขตการปกครองเป็นมณฑล โรงเรียนฝึกหัดครูมูลประจำมณฑลนครศรีธรรมราชที่ท่าชะมวง จึงได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด เมื่อปี พ.ศ.2477 โดยรับนักเรียนที่เรียนป.6 หรือ ม.2 (ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2475) เข้าเรียนมีกำหนด 2 ปี ครั้น พ.ศ.2482 จึงได้เปลี่ยนมาเป็นรับนักเรียน ม.3 เข้าเรียนมีกำหนด 2 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้ประกาศนียบัตรจังหวัด นอกจากนี้โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัด ยังรับนักเรียนที่เตรียมไว้เพื่อบรรจุเป็นครูประจำตำบล ซึ่งทางจังหวัดต่างๆ ได้คัดเลือกนักเรียนที่จบ ป.4 จากตำบลทุกกิ่งคานในจังหวัดนั้นๆ มาเข้าเรียน มีกำหนด 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้ประโยคครูประจำตำบล (ป.บ.) และกลับไปเป็นครูในตำบลที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่

ปี พ.ศ.2482 โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดสงขลา ได้ย้ายจากท่าชะมวงมาเรียนที่ตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ และในปี พ.ศ.2490 ก็เปลี่ยนฐานะจากโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูมูลและมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ โดยรับนักเรียนที่จบ

ชั้นมัธยมปีที่ 6 หรือประโยคประกาศนียบัตรครุมูล (ว.) เข้าเรียนต่ออีก 1 ปี สำเร็จแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรครุมูล (ป.)

ต่อมาใน พ.ศ.2498 ก็ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา โดยรับนักเรียนที่จบ ม.6 เข้าเรียน 2 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) และโรงเรียนฝึกหัดครุมูลสงขลาที่เปลี่ยนเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูสงขลา จนกระทั่งเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2499 จึงได้ย้ายมาตั้งอยู่ ณ บริเวณบ้านเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อันเป็นสถานที่ตั้งในปัจจุบันและได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูสงขลา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2504 อีกทั้งได้ขยายชั้นเรียนไปจนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ในปีเดียวกันนั้นเอง

ครั้นเมื่อถึงปี พ.ศ.2518 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518 ทำให้วิทยาลัยครูสงขลาเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ในสาขาครุศาสตร์ โดยรับนักศึกษาที่เรียนจบ ป.กศ.สูง หรือครูประจำการที่ได้รับวุฒิ พ.ม. เข้าศึกษาต่อ 2 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิ ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) และในปี พ.ศ.2522 ก็ได้เปิดโครงการอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ค.ป.) ในระดับ ป.กศ.ชั้นสูง และระดับปริญญาตรี (ค.บ.) หลังจากนั้นในปี พ.ศ.2524 ก็ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เปิดสอนหลักสูตรการโรงแรมและการท่องเที่ยว กับหลักสูตรการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำโดยเรียกโครงการนี้ว่า วิทยาลัยชุมชนสงขลา

ต่อมาในปี พ.ศ.2527 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2527 ให้วิทยาลัยครู ทำหน้าที่ผลิตครูและเปิดสอนวิชาชีพตามความต้องการ และความจำเป็นของท้องถิ่น วิทยาลัยครูสงขลา จึงได้ผลิตครูระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต และบัณฑิตหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพอื่นๆ ตามความต้องการและความจำเป็น ของท้องถิ่นตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา และในปี พ.ศ.2529 ได้เปิดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) ในระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ ซึ่งต่อมาก็ได้ขยายไปสู่สาขาอื่นๆ คือ ศิลปศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ประวัติศาสตร์แห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ของสถาบันการศึกษาแห่งนี้ได้เกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “ราชภัฏ” แทนชื่อวิทยาลัยครูทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 ทำให้วิทยาลัยครูสงขลา เปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันราชภัฏสงขลาตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา สถาบันราชภัฏสงขลาได้มีความเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ จนสามารถเปิดสอนถึงระดับบัณฑิตศึกษาได้ในปี พ.ศ.2544 และเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2547 ก็ได้รับการยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในที่สุด

2. ปรัชญา สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

3. วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นสถาบันผลิตครูและบัณฑิตที่มีคุณธรรมนำความรู้ มุ่งเน้นการทำวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และสร้างความโดดเด่นทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อเป็นผู้นำของภาคใต้

4. พันธกิจ

1. จัดการศึกษาที่หลากหลายเพื่อผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีคุณภาพและคุณธรรม
2. ศึกษา วิจัย และสร้างสมองค์ความรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่น
3. บริการวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็งบนฐานของการวิจัย
4. ส่งเสริม สืบสาน และสร้างสรรค์ ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ
5. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานของวิชาชีพครู
6. ส่งเสริม และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ

5. ปณิธาน มุ่งให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยความร่วมมือของท้องถิ่น มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้โดยพัฒนาสถาบันให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามภารกิจ อันได้แก่ การให้ศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การปรับปรุงถ่ายทอดและการพัฒนาเทคโนโลยี การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครูและบุคลากรประจำการ เพื่อสร้างเสริมและเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและรักษาไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ให้ประชาชนรักและเป็นสถาบันของประชาชนได้

6. คติพจน์ ปัญญา นราน รตน : ปัญญาเป็นดวงแก้วของนรชน

สี่ สตรา และคติพจน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงเน้นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาทุกคนพึงแสวงหาวิชาความรู้เพื่อพัฒนาตนและสังคม มีปัญญา วิจาร์ณญาณ กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ดึงมาด้วยความบริสุทธิ์ใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลินดา บัลลังน้อย (2546) ได้ศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การบรรลุนานตามขั้นพัฒนาการ และคุณภาพชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร” พบว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวสูงมีคุณภาพชีวิตดีกว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวต่ำ

ญาติดา โตสมบัติ และสุภาพ ฉัตรภรณ์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะชีวิตในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาประมาณสองในสามมีทักษะชีวิตในครอบครัวทุกด้านในระดับปกติและสูงกว่าปกติ ส่วนคุณภาพชีวิต พบว่า นิสิตนักศึกษาเกือบทั้งหมดมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลางและระดับที่ดี สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษา

พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลในการทำนายคุณภาพชีวิต คือ 1) ความภาคภูมิใจในตนเอง 2) การสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และ 5) การคิดสร้างสรรค์

สัมพันธ์ เวียงสงค์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคล บทบาททางเพศกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาในการทำงาน: กรณีศึกษาพนักงานระดับปฏิบัติการในระบบรถไฟฟ้าใต้ดิน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานที่มีอายุ สภาพการสมรสและประสบการณ์ ทำงานแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพนักงานที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชลอ สืบศักดิ์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันและความคาดหวังต่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการปฏิบัติงานและด้านการส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมหรือดูงาน ส่วนด้านการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก การพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการบริหารอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการฝึกอบรม ด้านการส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมหรือดูงาน และด้านการพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการปฏิบัติงาน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนทั้งในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยบุคลากรมีความคาดหวังที่จะได้รับการพัฒนามากกว่าสภาพปัจจุบัน

4. การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และรายด้านพบว่า ด้านการฝึกอบรมและด้านการส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมดูงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

5. เปรียบเทียบความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก และเป็นรายด้านพบว่า ด้านการฝึกอบรมและด้านการส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมหรือดูงาน และด้านการพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ซึ่งมุ่งเน้นเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จาก 7 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 11,616 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2540: 71) ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5 % ที่ความเชื่อมั่น 95 % ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่จะต้องทำการสุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{11,616}{1 + 11,616(0.05)^2} \\ &= 399.96 \end{aligned}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 400 คนใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จาก 7 คณะ จำนวน 11,616 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน แล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาการจัดการ	3,960	136
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2,636	91
ครุศาสตร์	1,754	61
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	613	21
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,281	44
ศิลปกรรมศาสตร์	601	21
เทคโนโลยีการเกษตร	771	26
รวม	11,616	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยมีขั้นตอนและวิธีสร้างโดยลำดับดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารตำรา ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย โดยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยต่างๆ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในตอนต้นที่ 1 ในตอนที่ 2-4 ได้ดัดแปลงมาจาก สักดิ์ วิแก้วมรกต (2548) และในตอนต้นที่ 5 ดัดแปลงมาจาก ภัควดี ปรีชาประพาฬวงศ์ (2550) มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม รายได้ของนักศึกษาต่อเดือน รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ภูมิภาคเดิม ที่อยู่ปัจจุบันระหว่างกำลังศึกษา และการนับถือศาสนา จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 เครื่องมือวัดสัมพันธภาพในครอบครัว มีจำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว จาก “ไม่จริงเลย” ถึง “จริงที่สุด”

ตอนที่ 3 เครื่องมือวัดความคาดหวังในการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว จาก “ไม่จริงเลย” ถึง “จริงที่สุด” ซึ่ง 15 ข้อแรกเป็นแบบสอบถามวัดความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา และ 15 ข้อสุดท้ายเป็นแบบสอบถามวัดความคาดหวังในการเรียนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 เครื่องมือวัดความวิตกกังวลในการเรียน จำนวน 18 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว จาก “ไม่จริงเลย” ถึง “จริงที่สุด”

ตอนที่ 5 เครื่องมือวัดการเผชิญปัญหา ประกอบด้วยคำถามจำนวน 25 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว จาก “ไม่จริงเลย” ถึง “จริงที่สุด”

3. ตรวจสอบร่างแบบสอบถาม โดยให้ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบ พิจารณาแก้ไขและปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรง

หลังจากนั้นนำมาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) (Rowinelli and Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539: 248-249) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539: 197- 199) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาดังนี้

น้อยกว่า 0.60 ถือว่า มีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ต่ำ

0.60-0.70 ถือว่า มีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

มากกว่า 0.80 ถือว่า มีค่าความเชื่อมั่นในระดับดี

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์

8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาตามที่กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้
2. ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกเฉพาะฉบับที่ถูกต้องและสมบูรณ์เท่านั้น
3. นำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตอนที่ 2, 3, 4, และตอนที่ 5 ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ใช้สูตรดังนี้ โดยใช้สูตรของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1977 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลัก
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่า IOC ที่เหมาะสม หมายถึง ค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้งไป

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 5 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539: 197- 199) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาดังนี้

น้อยกว่า 0.60 ถือว่า มีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ต่ำ

0.60-0.70 ถือว่า มีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

มากกว่า 0.80 ถือว่า มีค่าความเชื่อมั่นในระดับดี

จากการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมของแบบสอบถามตอนที่ 2 ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว มีค่าเท่ากับ 0.62 ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ ตอนที่ 3 ด้านความคาดหวังในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวม เท่ากับ 0.85

มีค่าความเชื่อมั่นในระดับดี ตอนที่ 4 ด้านความวิตกกังวลในการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นโดยรวม เท่ากับ 0.77 มีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ และตอนที่ 5 ด้านด้านการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวม เท่ากับ 0.81 มีค่า ความเชื่อมั่นในระดับดี ซึ่งแบบสอบถามทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายโดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

สำหรับข้อความเชิงบวก ได้แก่ข้อ 1, 3, 5, 7, 8, 9, 14 และข้อ 15

ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
จริง	ให้	3	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน

สำหรับข้อความเชิงลบ ได้แก่ข้อ 2, 4, 6, 10, 11, 12 และข้อ 13

ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
จริง	ให้	3	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน

การรวมคะแนนสัมพันธภาพในครอบครัวจะมีช่วงคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 15-60 คะแนน แปลผลคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ความกว้างของอันตรภาคชั้น (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2545: 13) ดังนี้

คะแนน 15-30 หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี

คะแนน 31-45 หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 46-60 หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี

เกณฑ์กำหนดระดับค่าคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากระดับสัมพันธภาพในครอบครัว โดยจัดช่วงคะแนน (Class interval) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{การจัดช่วง} &= (\text{ค่าสูงสุด}-\text{ค่าต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= (4-1) / 3 \\ &= 1 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์กำหนดระดับค่าคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา พิจารณาจากการจัดช่วงคะแนน ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-2.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี
ค่าเฉลี่ย 2.01-3.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.01-4.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา และผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่ง 15 ข้อแรก เป็นแบบสอบถามวัดความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา และ 15 ข้อสุดท้ายเป็นแบบสอบถามวัดความคาดหวังในการเรียนของผู้ปกครอง แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

สำหรับข้อความเชิงบวก ได้แก่ข้อ 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 28 และข้อ 30

ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
จริง	ให้	3	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน

สำหรับข้อความเชิงลบ ได้แก่ข้อ 4, 7, 9, 12, 22, 23, 24 และข้อ 29

ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
จริง	ให้	3	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน

การรวมคะแนนความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา 15 ข้อแรก และ 15 ข้อสุดท้ายของผู้ปกครองจะมีช่วงคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 15-60 คะแนน แปลผลคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ความกว้างของอันตรภาคชั้น (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2545: 13) ดังนี้

คะแนน 15-30	หมายถึง	มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 31-45	หมายถึง	มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 46-60	หมายถึง	มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับสูง

เกณฑ์กำหนดระดับค่าคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากระดับความคาดหวังในการเรียนโดยจัดช่วงคะแนน (Class interval) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{การจัดช่วง} &= (\text{ค่าสูงสุด}-\text{ค่าต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= (4-1) / 3 \\ &= 1 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์กำหนดระดับค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา พิจารณาจากการจัดช่วงคะแนน ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-2.00	หมายถึง	มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ย 2.01-3.00	หมายถึง	มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.01-4.00	หมายถึง	มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความวิตกกังวลในการเรียน วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

สำหรับข้อความเชิงบวก ได้แก่ข้อ 1, 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, และข้อ 18

ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
จริง	ให้	3	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน

สำหรับข้อความเชิงลบ ได้แก่ข้อ 3, 4, 8, 12, 14, 16 และข้อ 17

ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
จริง	ให้	3	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน

การรวมคะแนนความวิตกกังวลในการเรียนจะมีช่วงคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 18-72 คะแนน แปลผลคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ความกว้างของอันตรภาคชั้น (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2545: 13) ดังนี้

คะแนน 18-36	หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 37-54	หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 55-72	หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับสูง

เกณฑ์กำหนดระดับค่าคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากระดับความวิตกกังวลในการเรียน โดยจัดช่วงคะแนน (Class interval) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การจัดช่วง} &= (\text{ค่าสูงสุด}-\text{ค่าต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\
 &= (4-1) / 3 \\
 &= 1
 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์กำหนดระดับค่าคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา พิจารณาจากการจัดช่วงคะแนน ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-2.00	หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ย 2.01-3.00	หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.01-4.00	หมายถึง	มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายโดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

สำหรับข้อความเชิงบวก ได้แก่ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, และข้อ 18

ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
จริง	ให้	3	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน

สำหรับข้อความเชิงลบ ได้แก่ข้อ 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, และข้อ 25

ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่จริง	ให้	2	คะแนน
จริง	ให้	3	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน

การรวมคะแนนการเผชิญปัญหาจะมีช่วงคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 25-100 คะแนน แปลผลคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ความกว้างของอันตรภาคชั้น (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2545: 13) ดังนี้

คะแนน 25-50	หมายถึง	มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับไม่ดี
คะแนน 51-75	หมายถึง	มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 76-100	หมายถึง	มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับดี

เกณฑ์กำหนดระดับค่าคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากระดับการเผชิญปัญหา โดยจัดช่วงคะแนน (Class interval) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การจัดช่วง} &= (\text{ค่าสูงสุด}-\text{ค่าต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\
 &= (4-1) / 3 \\
 &= 1
 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์กำหนดระดับค่าคะแนนการเผชิญปัญหาของนักศึกษา พิจารณาจากการจัดช่วงคะแนน ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-2.00	หมายถึง	มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับไม่ดี
ค่าเฉลี่ย 2.01-3.00	หมายถึง	มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.01-4.00	หมายถึง	มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับดี

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากขนาดความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้มีหลายระดับ ในการตีความจึงต้องใช้ค่าบรรยายเพื่อสื่อความหมายให้ตรงกัน ค่าบรรยายค่าสหสัมพันธ์ (Descriptor) ดังกล่าวนี้นี้มาก ในการวิจัยครั้งนี้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ของ Borg (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภากรณ์, 2555) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	คำบรรยาย
สูงกว่า 0.85	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.65-0.85	มีความสัมพันธ์สูง
0.35-0.64	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.20-0.34	มีความสัมพันธ์ต่ำ
ต่ำกว่า 0.20	มีความสัมพันธ์ต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- \bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย
S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r หมายถึง การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- ตอนที่ 2 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- ตอนที่ 3 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- ตอนที่ 4 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- ตอนที่ 5 การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของจำนวนคน และค่าร้อยละ แสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

(n = 400)		
เพศ	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน) ร้อยละ
ชาย		150 37.5
หญิง		250 62.5
	รวม	400 100.00

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ต่อ)

			(n = 400)	
ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ	
อายุ				
	อายุ 19-20 ปี	132	33.0	
	อายุ 21-22 ปี	197	49.2	
	อายุ 23-24 ปี	71	17.8	
	รวม	400	100.00	
ชั้นปีที่ศึกษา				
	ชั้นปีที่ 1	66	16.5	
	ชั้นปีที่ 2	157	39.2	
	ชั้นปีที่ 3	75	18.8	
	ชั้นปีที่ 4	102	25.5	
	รวม	400	100.00	
คณะที่ศึกษา				
	วิทยาการจัดการ	136	34.0	
	ครุศาสตร์	61	15.3	
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	44	11.0	
	ศิลปกรรมศาสตร์	21	5.3	
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	91	22.7	
	เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	21	5.3	
	เทคโนโลยีการเกษตร	26	6.4	
	รวม	400	100.00	
คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA)				
	ต่ำกว่า 2.00	27	6.7	
	2.00-2.50	177	44.3	
	2.51-3.00	131	32.7	
	3.01-3.50	55	13.8	
	3.51 ขึ้นไป	10	2.5	
	รวม	400	100.00	
รายได้ของนักศึกษาต่อเดือน				
	ต่ำกว่า 3,000 บาท	121	30.3	
	3,000- 4,000 บาท	98	24.4	
	4,001- 5,000 บาท	107	26.8	
	5,001- 6,000 บาท	40	10.0	
	6,001- 7,000 บาท	16	4.0	

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ต่อ)

(n = 400)		
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7,001 บาทขึ้นไป	18	4.5
รวม	400	100.00
รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	65	16.3
10,000- 15,000 บาท	129	32.3
15,001- 20,000 บาท	71	17.7
20,001- 25,000 บาท	43	10.7
25,001- 30,000 บาท	46	11.5
30,001 บาทขึ้นไป	46	11.5
รวม	400	100.00
สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง		
บิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน	331	82.7
บิดาและมารดาหย่าร้างกัน	19	4.7
บิดาและมารดาแยกกันอยู่แต่ไม่ได้หย่าร้าง	18	4.5
บิดาถึงแก่กรรม	29	7.3
มารดาถึงแก่กรรม	3	0.8
รวม	400	100.00
ภูมิลำเนาเดิม		
ยะลา ปัตตานี นราธิวาส	135	33.7
ภาคใต้ยกเว้น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	261	65.3
อื่นๆ	4	1.0
รวม	400	100.00
ที่อยู่ปัจจุบันระหว่างกำลังศึกษา		
หอพักภายในมหาวิทยาลัย	16	4.0
หอพักเอกชน/อพาร์ทเมนท์/บ้านเช่า	344	86.0
บ้านญาติ	20	5.0
อยู่กับบิดามารดา	20	5.0
รวม	400	100.00
นับถือศาสนา		
พุทธ	225	56.2
อิสลาม	174	43.5
คริสต์	1	0.3
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพบว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาหญิงร้อยละ 62.5 รองลงมาเป็นนักศึกษาชายร้อยละ 37.5 มีอายุ 21-22 ปี ร้อยละ 49.2 รองลงมามีอายุ 19-20 ปี ร้อยละ 33.0 และมีอายุ 23-24 ปี ร้อยละ 17.8 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 39.2 รองลงมาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 25.5 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 18.8 และชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 16.5 ตามลำดับ กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการร้อยละ 34.0 รองลงมา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร้อยละ 22.7 คณะครุศาสตร์ร้อยละ 15.3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ร้อยละ 11.0 คณะเทคโนโลยีการเกษตรร้อยละ 6.4 คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมในสัดส่วนที่เท่ากันร้อยละ 5.3 ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 ร้อยละ 44.3 รองลงมามีคะแนน 2.51-3.00 ร้อยละ 32.7 มีคะแนน 3.01-3.50 ร้อยละ 13.8 มีคะแนนต่ำกว่า 2.00 ร้อยละ 6.7 และมีเพียงส่วนน้อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ร้อยละ 2.5 นักศึกษามีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาท ร้อยละ 30.3 รองลงมา 4,001- 5,000 บาท ร้อยละ 26.8 3,000- 4,000 บาท ร้อยละ 24.4 5,001- 6,000 บาท ร้อยละ 10.0 7,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 4.5 และมีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย 6,001- 7,000 บาท ร้อยละ 4.0

ผู้ปกครองของนักศึกษามีรายได้ต่อเดือน 10,000- 15,000 บาท ร้อยละ 32.3 รองลงมามีรายได้ 15,001- 20,000 บาท ร้อยละ 17.7 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 16.3 มีรายได้ 25,001- 30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไป ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 11.5 ตามลำดับ สถานภาพสมรสของผู้ปกครองส่วนใหญ่ พบว่าบิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน ร้อยละ 82.7 และมีเพียงส่วนน้อยที่บิดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 7.3 บิดาและมารดาหย่าร้างกัน ร้อยละ 4.7 บิดาและมารดาแยกกันอยู่แต่ไม่ได้หย่าร้าง ร้อยละ 4.5 และมารดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 0.8

ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดทางภาคใต้ แต่ไม่ใช่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร้อยละ 65.3 รองลงมามีภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ร้อยละ 33.7 และมีเพียงส่วนน้อยที่มีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคอื่นของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ และจังหวัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 1.0 จากการศึกษาพบว่า ช่วงระยะเวลาที่กำลังศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหอพักเอกชน อพาร์ทเมนท์ และบ้านเช่า ร้อยละ 86.0 และมีเพียงส่วนน้อยที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและอยู่ญาติ ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 5.0 และอาศัยอยู่ในหอพักภายในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 4.0 ตามลำดับ ซึ่งมีนักศึกษามากกว่าครึ่งนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 56.2 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 43.5 และมีเพียงส่วนน้อยที่นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.3

ตอนที่ 2 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลานั้นเสนอผลการวิจัยในลักษณะการพิจารณาเป็นรายบุคคลที่แสดงถึงระดับสัมพันธภาพในครอบครัวที่ไม่ดีปานกลาง และดี เป็น 3 ระดับ โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวนคน และค่าร้อยละ ในตารางที่ 3 และนำเสนอระดับสัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวมและในแต่ละประเด็น ในรูปแบบของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จาก 3 ระดับคะแนน แสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณารายบุคคล

(n = 400)			
ผลรวมข้อ	สัมพันธภาพในครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-15	- สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี (ช่วงคะแนน 15-30)	1	0.3
	- สัมพันธภาพในครอบครัวปานกลาง (ช่วงคะแนน 31-45)	206	51.5
	- สัมพันธภาพในครอบครัวดี (ช่วงคะแนน 46-60)	193	48.2
รวม		400	100.0

จากตารางที่ 3 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณารายบุคคล พบว่า นักศึกษามีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 31-45) ร้อยละ 51.5 มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดี (ช่วงคะแนน 46-60) ร้อยละ 48.2 ตามลำดับ และมีนักศึกษาเพียงส่วนน้อยที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี (ช่วงคะแนน 15-30) ร้อยละ 0.3

ตารางที่ 4 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

(n = 400)								
ลำดับที่	สัมพันธภาพในครอบครัว	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับสัมพันธภาพในครอบครัว
		ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)			
1	ข้าพเจ้าและครอบครัวมักหาเวลาว่างเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ	9 (2.3)	66 (16.4)	288 (72.0)	37 (9.3)	2.88	.57	ปานกลาง
2*	ข้าพเจ้าไม่มีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นต่อสมาชิกในครอบครัว	13 (3.3)	105 (26.2)	173 (43.2)	109 (27.3)	2.95	.81	ปานกลาง
3	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ภายในครอบครัว	15 (3.8)	94 (23.5)	262 (65.5)	29 (7.2)	2.76	.63	ปานกลาง
4*	พ่อแม่ไม่เคยเห็นด้วยกับการตัดสินใจของข้าพเจ้าในทุกๆ เรื่อง	19 (4.8)	73 (18.2)	206 (51.5)	102 (25.5)	2.98	.79	ปานกลาง
5	ข้าพเจ้าได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่เป็นอย่างดี	9 (2.2)	36 (9.0)	168 (42.0)	187 (46.8)	3.33	.73	ดี
6*	พ่อแม่ไม่เชื่อว่าข้าพเจ้าสามารถรับผิดชอบตัวเองได้	32 (8.0)	119 (29.8)	172 (43.0)	77 (19.2)	2.74	.86	ปานกลาง
7	พ่อแม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนได้	2 (0.5)	29 (7.3)	232 (58.0)	137 (34.2)	3.26	.60	ดี
8	ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของพ่อแม่ด้วยความยินดี	4 (1.0)	23 (5.7)	208 (52.0)	165 (41.3)	3.34	.63	ดี
9	ข้าพเจ้าเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่	6 (1.5)	18 (4.5)	177 (44.3)	199 (49.7)	3.42	.65	ดี

ตารางที่ 4 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับ ที่	สัมพันธภาพในครอบครัว	ระดับความคิดเห็น				X	S.D.	ระดับ สัมพันธภาพ ในครอบครัว
		ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)			
10*	พ่อแม่มักตั้งความหวังในตัว ข้าพเจ้าไว้สูงมากเกินไป	48 (12.0)	166 (41.5)	169 (42.2)	17 (4.3)	2.39	.75	ปานกลาง
11	เวลาที่ข้าพเจ้ากระทำความผิด ข้าพเจ้ามักจะถูกพ่อแม่ลงโทษหรือ ดูว่าอย่างรุนแรง	11 (2.8)	88 (22.0)	201 (50.2)	100 (25.0)	2.98	.76	ปานกลาง
12*	พ่อแม่ชอบทำเหมือนกับว่า ข้าพเจ้าเป็นเด็กอยู่ตลอดเวลา	32 (8.0)	139 (34.7)	180 (45.0)	49 (12.3)	2.62	.80	ปานกลาง
13*	พ่อแม่ชอบเชิญเชิญให้ข้าพเจ้าทำ ตามความต้องการของท่าน	11 (2.7)	108 (27.0)	190 (47.5)	91 (22.8)	2.90	.77	ปานกลาง
14	พ่อแม่เป็นผู้คอยให้กำลังใจ ข้าพเจ้าเสมอ	10 (2.5)	33 (8.2)	179 (44.8)	178 (44.5)	3.31	.72	ดี
15	สมาชิกภายในครอบครัวของ ข้าพเจ้ารักใคร่กลมเกลียวกันดี	7 (1.8)	29 (7.2)	167 (41.8)	197 (49.2)	3.39	.69	ดี
รวม						3.01	.38	ดี

* คำถามนិเสธ

จากตารางที่ 4 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า นักศึกษามีสัมพันธภาพในครอบครัวโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ นักศึกษามีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดีคือ ข้อที่ข้าพเจ้าเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาสมาชิกภายในครอบครัวของข้าพเจ้ารักใคร่กลมเกลียวกันดี ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของพ่อแม่ด้วยความยินดี ข้าพเจ้าได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่เป็นอย่างดี พ่อแม่เป็นผู้คอยให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอ และข้อที่พ่อแม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนได้ ตามลำดับ ในขณะที่รายข้อที่ พ่อแม่มักตั้งความหวังในตัวข้าพเจ้าไว้สูงมากเกินไป มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นำเสนอผลการวิจัยในลักษณะการพิจารณาเป็นรายบุคคลที่แสดงถึงระดับความคาดหวังในการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูง เป็น 3 ระดับ โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวนคน และค่าร้อยละ ในตารางที่ 5 และการนำเสนอระดับความคาดหวังในการเรียนของของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวมและในแต่ละประเด็น ในรูปแบบของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จาก 3 ระดับคะแนน แสดงในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 5 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ศึกษารายบุคคล

		(n = 400)	
ผลรวมข้อ	ความคาดหวังในการเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-15	ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา		
	- ความคาดหวังในการเรียนต่ำ (ช่วงคะแนน 15-30)	124	31.0
	- ความคาดหวังในการเรียนปานกลาง (ช่วงคะแนน 31-45)	275	68.7
	- ความคาดหวังในการเรียนสูง (ช่วงคะแนน 46-60)	1	0.3
	รวม	400	100.0
16-30	ความคาดหวังในการเรียนของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษา		
	- ความคาดหวังในการเรียนต่ำ (ช่วงคะแนน 15-30)	158	39.5
	- ความคาดหวังในการเรียนปานกลาง (ช่วงคะแนน 31-45)	241	60.2
	- ความคาดหวังในการเรียนสูง (ช่วงคะแนน 46-60)	1	0.3
	รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ศึกษารายบุคคล พบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 31-45) ร้อยละ 68.7 รองลงมา มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (ช่วงคะแนน 15-30) ร้อยละ 31.0 และมีนักศึกษาเพียงส่วนน้อยที่มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับสูง (ช่วงคะแนน 46-60) ร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ความคาดหวังในการเรียนของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษา ศึกษารายบุคคล พบว่า ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการเรียนต่อนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 31-45) ร้อยละ 60.2 รองลงมา มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (ช่วงคะแนน 15-30) ร้อยละ 39.5 และมีนักศึกษาเพียงส่วนน้อยที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง (ช่วงคะแนน 46-60) ร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

		ระดับความคิดเห็น				(n = 400)		ระดับความ คาดหวังใน การเรียน
ลำดับ ที่	ความคาดหวังในการเรียน	ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)	\bar{X}	S.D.	
1	ข้าพเจ้ามีความหวังว่า จะได้รับ เกียรติยศเมื่อสำเร็จการศึกษา	49 (12.3)	187 (46.7)	134 (33.5)	30 (7.5)	2.36	.79	ปานกลาง
2	ข้าพเจ้ามักจะรู้สึกไม่พอใจที่เห็น คนอื่นสอบได้คะแนนดีกว่าตน	112 (28.0)	179 (44.8)	101 (25.2)	8 (2.0)	2.01	.78	ปานกลาง

ตารางที่ 6 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ต่อ)

ลำดับที่	ความคาดหวังในการเรียน	ระดับความคิดเห็น				— X	S.D.	ระดับความคาดหวังในการเรียน
		ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)			
3	ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นที่จะเป็นทีหนึ่งของชั้นเรียนให้ได้	63 (15.7)	191 (47.8)	133 (33.2)	13 (3.3)	2.24	.75	ปานกลาง
4*	ข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความสำคัญกับระดับผลการเรียนมากไปกว่าความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน	54 (13.5)	191 (47.8)	138 (34.5)	17 (4.2)	2.30	.75	ปานกลาง
5	ข้าพเจ้าจะทำทุกวิถีทางเพื่อผลการสอบที่น่าพอใจโดยไม่สนใจว่าวิถีทางนั้นถูกต้องหรือไม่	114 (28.5)	179 (44.7)	94 (23.5)	13 (3.3)	2.02	.80	ปานกลาง
6	ข้าพเจ้ามักจะอดนอนเพื่ออ่านหนังสือเตรียมสอบ เพราะเชื่อว่าการอ่านมากจะช่วยให้ทำข้อสอบได้	23 (5.8)	139 (34.7)	182 (45.5)	56 (14.0)	2.68	.78	ปานกลาง
7*	ข้าพเจ้าตั้งความหวังไว้ว่าจะตั้งใจเรียนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้	144 (36.0)	214 (53.5)	37 (9.2)	5 (1.3)	1.76	.66	ต่ำ
8	ข้าพเจ้าต้องการสอบให้ได้คะแนนดีเพียงพอเพราะต้องการให้คนอื่นมองว่าตัวเองเป็นคนเก่ง	84 (21.0)	211 (52.7)	91 (22.8)	14 (3.5)	2.09	.75	ปานกลาง
9*	ข้าพเจ้าตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับการเรียนตรงกับสภาพความเป็นจริงของตนเองเสมอ	59 (14.7)	266 (66.5)	66 (16.5)	9 (2.3)	2.06	.63	ปานกลาง
10	ข้าพเจ้าไม่เคยพอใจผลการเรียนของตนเองเลย	53 (13.3)	213 (53.2)	116 (29.0)	18 (4.5)	2.25	.73	ปานกลาง
11	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียงเป็นเรื่องสำคัญมาก	84 (21.0)	153 (38.2)	136 (34.0)	27 (6.8)	2.27	.86	ปานกลาง
12*	ข้าพเจ้าวางแผนด้านการศึกษาต่อไว้ว่าจะเรียนให้สูงที่สุดเท่าที่ข้าพเจ้าจะสามารถกระทำได้	87 (21.8)	225 (56.2)	75 (18.8)	13 (3.2)	2.04	.73	ปานกลาง
13	ข้าพเจ้าไม่สนใจที่เข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพราะต้องการประสบความสำเร็จในเรื่องการเรียนเพียงอย่างเดียว	95 (23.7)	205 (51.3)	87 (21.8)	13 (3.2)	2.05	.76	ปานกลาง
14	ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าไม่อาจประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ถ้าข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ	42 (10.5)	163 (40.7)	161 (40.3)	34 (8.5)	2.47	.79	ปานกลาง
15	ข้าพเจ้าตั้งเป้าหมายว่าจะต้องไปศึกษาต่อยังต่างประเทศเหมือนกับคนอื่นให้ได้	91 (22.8)	165 (41.2)	119 (29.7)	25 (6.3)	2.19	.86	ปานกลาง

(n = 400)

ตารางที่ 6 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ต่อ)

ลำดับที่	ความคาดหวังในการเรียน	ระดับความคิดเห็น				— X	S.D.	ระดับความคาดหวังในการเรียน
		ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)			
16	ผู้ปกครองคาดหวังว่า ข้าพเจ้าจะต้องได้รับเกียรตินิยมเมื่อสำเร็จการศึกษา	80 (20.0)	181 (45.3)	114 (28.4)	25 (6.3)	2.21	.83	ปานกลาง
17	ผู้ปกครองโกรธมาก ถ้าข้าพเจ้าได้คะแนนสอบไม่ดีตามคาดหวัง	103 (25.8)	195 (48.7)	92 (23.0)	10 (2.5)	2.02	.76	ปานกลาง
18	ผู้ปกครองนำผลการเรียนของข้าพเจ้าไปเปรียบเทียบกับของคนอื่น	110 (27.5)	173 (43.2)	108 (27.0)	9 (2.3)	2.04	.79	ปานกลาง
19	ผู้ปกครองชอบเชิญเชิญให้ข้าพเจ้าสอบได้คะแนนดีๆ	86 (21.5)	153 (38.2)	142 (35.5)	19 (4.8)	2.24	.84	ปานกลาง
20	ผู้ปกครองไม่ชอบและว่ากล่าว เมื่อพบว่าข้าพเจ้าอ่านหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียน หรือเล่นคอมพิวเตอร์	72 (18.0)	188 (47.0)	121 (30.2)	19 (4.8)	2.22	.79	ปานกลาง
21	ผู้ปกครองคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้าโดยไม่ดูถึงความสามารถของข้าพเจ้าเลย	75 (18.8)	206 (51.5)	113 (28.2)	6 (1.5)	2.13	.71	ปานกลาง
22*	ผู้ปกครองไม่เคยคาดหวังให้ข้าพเจ้าต้องเป็นคนเก่งในสายตาคณะอื่น	34 (8.5)	211 (52.7)	138 (34.5)	17 (4.3)	2.35	2.6 9	ปานกลาง
23*	ผู้ปกครองวางแผนด้านการศึกษาต่อของข้าพเจ้าได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง	29 (7.3)	239 (59.7)	123 (30.7)	9 (2.3)	2.28	.62	ปานกลาง
24*	ผู้ปกครองสนับสนุนเรื่องการเรียนตามความต้องการของข้าพเจ้า	127 (31.7)	203 (50.8)	61 (15.2)	9 (2.3)	1.88	.74	ต่ำ
25	ผู้ปกครองไม่เคยพอใจผลการเรียนของข้าพเจ้าเลย	86 (21.5)	219 (54.7)	86 (21.5)	9 (2.3)	2.05	.72	ปานกลาง
26	ข้าพเจ้าเลือกเรียนในขณะที่เรียนอยู่ตามความต้องการของผู้ปกครอง	69 (17.3)	195 (48.7)	110 (27.5)	26 (6.5)	2.23	.80	ปานกลาง
27	ผู้ปกครองไม่ยินยอมให้ข้าพเจ้าทำกิจกรรมอื่นร่วมกับเพื่อน นอกจากเรื่องการเรียน	143 (35.7)	165 (41.3)	85 (21.2)	7 (1.8)	1.89	.79	ต่ำ
28	ผู้ปกครองอยากให้ข้าพเจ้าเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียงเพียงอย่างเดียว	108 (27.0)	180 (45.0)	103 (25.7)	9 (2.3)	2.03	.78	ปานกลาง
29*	ผู้ปกครองไม่บังคับให้ข้าพเจ้าศึกษาต่อ ถ้าข้าพเจ้าไม่พร้อม	46 (11.5)	222 (55.5)	107 (26.7)	25 (6.3)	2.28	.74	ปานกลาง
30	ผู้ปกครองคาดหวังว่าข้าพเจ้าจะสามารถสอบชิงทุนไปศึกษาต่อยังต่างประเทศได้	81 (20.2)	193 (48.3)	109 (27.2)	17 (4.3)	2.15	.78	ปานกลาง
รวม						2.15	.35	ปานกลาง

* ค่าถ้ามินิเอส

จากตารางที่ 6 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังในการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ข้าพเจ้ามักจะอดนอนเพื่ออ่านหนังสือเตรียมสอบ เพราะเชื่อว่าการอ่านมากจะช่วยให้ทำข้อสอบได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาข้อที่ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าไม่อาจประสบความสำเร็จในชีวิตได้ถ้าข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ ข้าพเจ้ามีความหวังว่าจะได้รับเกียรติยศเมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้ปกครองไม่เคยคาดหวังให้ข้าพเจ้าต้องเป็นคนเก่งในสายตาคนอื่น และข้อที่ข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความสำคัญกับระดับผลการเรียนมากไปกว่าความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน ตามลำดับ ในขณะที่ข้อที่ ข้าพเจ้า ตั้งความหวังไว้ว่าจะตั้งใจเรียนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 4 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลานำเสนอผลการวิจัยในลักษณะการพิจารณาเป็นรายบุคคลที่แสดงถึงระดับความวิตกกังวลในการเรียนเป็นระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง เป็น 3 ระดับ โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวนคน และค่าร้อยละ ในตารางที่ 7 และการนำเสนอระดับสัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวมและในแต่ละประเด็น ในรูปแบบของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจาก 3 ระดับคะแนน แสดงในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 7 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาเป็นรายบุคคล

(n = 400)			
ผลรวมข้อ	ความวิตกกังวลในการเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-18	- ความวิตกกังวลในการเรียนต่ำ (ช่วงคะแนน 18-36)	34	8.5
	- ความวิตกกังวลในการเรียนปานกลาง (ช่วงคะแนน 37-54)	360	90.0
	- ความวิตกกังวลในการเรียนสูง (ช่วงคะแนน 55-72)	6	1.5
รวม		400	100.0

จากตารางที่ 7 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 37-54) ร้อยละ 90.0 รองลงมามีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (ช่วงคะแนน 18-36) ร้อยละ 8.5 และมีนักศึกษาเพียงส่วนน้อย ที่มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับสูง (ช่วงคะแนน 55-72) ร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

(n = 400)

ลำดับ ที่	ความวิตกกังวลในการเรียน	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับความ วิตกกังวลใน การเรียน
		ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)			
1	ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้น เมื่อต้อง ออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน	15 (3.8)	72 (18.0)	247 (61.7)	66 (16.5)	2.91	.69	ปานกลาง
2	ข้าพเจ้ามักจะทำตัวรุกรูกรนเวลา ออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน	14 (3.5)	146 (36.5)	204 (51.0)	36 (9.0)	2.66	.69	ปานกลาง
3*	เวลาที่ข้าพเจ้าทำข้อสอบไม่ได้ ข้าพเจ้าจะค่อยๆ หาคำตอบอย่าง ใจเย็น	49 (12.2)	256 (64.0)	86 (21.5)	9 (2.3)	2.14	.64	ปานกลาง
4*	ข้าพเจ้ามักจะทำงานตามที่ อาจารย์มอบหมายด้วยความ รอบคอบ	60 (15.0)	262 (65.5)	70 (17.5)	8 (2.0)	2.07	.63	ปานกลาง
5	ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวตลอดเวลาว่า ข้าพเจ้าจะประสบความสำเร็จ เรื่องการเรียน	33 (8.3)	143 (35.7)	191 (47.7)	33 (8.3)	2.56	.76	ปานกลาง
6	ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจเกี่ยวกับเรื่อง การเรียนมาก	19 (4.8)	123 (30.7)	215 (53.7)	43 (10.8)	2.71	.72	ปานกลาง
7	ข้าพเจ้ารู้สึกเศร้าเสียใจ เมื่อผล การสอบไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง	18 (4.5)	123 (30.8)	221 (55.2)	38 (9.5)	2.70	.70	ปานกลาง
8*	ข้าพเจ้ามีความสุขดีกับชีวิตการ เรียน	103 (25.7)	240 (60.0)	53 (13.3)	4 (1.0)	1.90	.64	ต่ำ
9	ข้าพเจ้ามักโทษตัวเองเสมอเวลาที่ ทำข้อสอบไม่ได้	18 (4.5)	131 (32.7)	201 (50.3)	50 (12.5)	2.71	.74	ปานกลาง
10	ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดมากยิ่งขึ้นเมื่อ ใกล้ถึงวันสอบ	17 (4.3)	127 (31.7)	213 (53.2)	43 (10.8)	2.71	.71	ปานกลาง
11	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือเรียนจน หามรุ่งหามค่ำ	36 (9.0)	25 (6.3)	136 (34.0)	23 (5.8)	2.37	.72	ปานกลาง
12*	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกหงุดหงิด เมื่อถูก รบกวนการอ่านหนังสือสอบ	25 (6.3)	167 (41.7)	165 (41.2)	43 (10.8)	2.57	.76	ปานกลาง
13	ข้าพเจ้าอยากร้องไห้เวลาทำ ข้อสอบไม่ได้	44 (11.0)	158 (39.5)	156 (39.0)	42 (10.5)	2.49	.82	ปานกลาง
14*	เมื่อทำการบ้านไม่ได้ ข้าพเจ้า มักจะปลีกตัวไปทำกิจกรรมอื่นที่ ให้ความบันเทิงแทน	36 (9.0)	206 (51.5)	140 (35.0)	18 (4.5)	2.35	.70	ปานกลาง
15	ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายมากเมื่อสอบ ได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน	32 (8.0)	176 (44.0)	162 (40.5)	30 (7.5)	2.48	.74	ปานกลาง
16*	ข้าพเจ้ากลัวที่จะตอบคำถามของ อาจารย์ในชั้นเรียน	44 (11.0)	226 (56.5)	117 (29.3)	13 (3.2)	2.25	.68	ปานกลาง
17*	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นในตัวเองว่าจะ ประสบความสำเร็จในเรื่องการเรียน	77 (19.3)	243 (60.7)	70 (17.5)	10 (2.5)	2.03	.68	ปานกลาง

ตารางที่ 8 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ต่อ)

ลำดับที่	ความวิตกกังวลในการเรียน	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับความวิตกกังวลในการเรียน
		ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)			
18	ข้าพเจ้ามักหนีเรียนในช่วงเวลาว่างหรือไม่มีรายวิชาที่ข้าพเจ้าไม่ชอบหรือไม่ถนัด	94 (23.5)	164 (41.0)	122 (30.5)	20 (5.0)	2.17	.84	ปานกลาง
รวม						2.42	.28	ปานกลาง

* คำถามนิเสธ

จากตารางที่ 8 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า นักศึกษามีความวิตกกังวลในการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้น เมื่อต้องออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาข้อที่ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องการเรียนมาก ข้าพเจ้ามักโทษตัวเองเสมอเวลาที่ทำข้อสอบไม่ได้ ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดมากยิ่งขึ้นเมื่อใกล้ถึงวันสอบ ข้าพเจ้ารู้สึกเศร้าเสียใจเมื่อผลการสอบไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง และข้อที่ข้าพเจ้ามักจะทำตัวรุกรูกรวนเวลาออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน ตามลำดับ ในขณะที่รายข้อที่ ข้าพเจ้ามีความสุขดีกับชีวิตการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 5 การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลานั้นเสนอผลการวิจัยในลักษณะการพิจารณาเป็นรายบุคคลที่แสดงถึงระดับคะแนนการเผชิญปัญหาในระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง 3 ระดับ โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวนคน และค่าร้อยละ ในตารางที่ 9 และการนำเสนอระดับการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวม และในแต่ละประเด็น ในรูปแบบของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จาก 3 ระดับคะแนน แสดงในตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 9 การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาเป็นรายบุคคล

ผลรวมข้อ	การเผชิญปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-25	- การเผชิญปัญหาในระดับไม่ดี (ช่วงคะแนน 25-50)	1	0.3
	- การเผชิญปัญหาในระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 55-75)	345	86.2
	- การเผชิญปัญหาในระดับดี (ช่วงคะแนน 76-100)	54	13.5
รวม		400	100.0

จากตารางที่ 9 การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาส่วนใหญ่มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับ

ปานกลาง (ช่วงคะแนน 55-75) ร้อยละ 86.2 รองลงมา มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับดี (ช่วงคะแนน 76-100) ร้อยละ 13.5 และมีนักศึกษาเพียงส่วนน้อยที่มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับไม่ดี (ช่วงคะแนน 25-50) ร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

(n = 400)

ลำดับที่	การเผชิญปัญหา	ระดับความคิดเห็น				X	S.D.	ระดับการเผชิญปัญหา
		ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)			
1	ข้าพเจ้าสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตรงจุด	4 (1.0)	104 (26.0)	272 (68.0)	20 (5.0)	2.77	.54	ปานกลาง
2	ข้าพเจ้าต้องใช้ความพยายามในการแก้ปัญหาอย่างมาก	3 (0.8)	65 (16.2)	286 (71.5)	46 (11.5)	2.94	.55	ปานกลาง
3	ข้าพเจ้ามีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างเป็นขั้นตอน	4 (1.0)	79 (19.7)	284 (71.0)	33 (8.3)	2.87	.55	ปานกลาง
4	ข้าพเจ้ามีการวางแผนในการกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญห	2 (0.5)	73 (18.2)	285 (71.3)	40 (10.0)	2.91	.54	ปานกลาง
5	ข้าพเจ้าจะหยุดการทำกิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมด เพื่อให้มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญห	9 (2.3)	134 (33.4)	232 (58.0)	25 (6.3)	2.68	.62	ปานกลาง
6	ข้าพเจ้าป้องกันสิ่งอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาแทรกในการแก้ปัญหาของข้าพเจ้า	3 (0.8)	115 (28.7)	265 (66.2)	17 (4.3)	2.74	.54	ปานกลาง
7	ข้าพเจ้าอดทนรอจนถึงเวลาที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญห	6 (1.5)	121 (30.2)	244 (61.0)	29 (7.3)	2.74	.60	ปานกลาง
8	ข้าพเจ้าจะไม่ทำอะไรอย่างผลีผลามเพราะปัญหาอาจเพิ่มมากขึ้น	9 (2.3)	71 (17.7)	268 (67.0)	52 (13.0)	2.91	.62	ปานกลาง
9	ข้าพเจ้าขอคำแนะนำจากเพื่อนเพื่อแก้ไขปัญห	8 (2.0)	63 (15.7)	243 (60.8)	86 (21.5)	3.02	.67	ดี
10	ข้าพเจ้าหาข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญห	5 (1.3)	69 (17.3)	267 (66.7)	59 (14.7)	2.95	.60	ปานกลาง
11	ข้าพเจ้าจะหากิจกรรมอื่นๆ ทำเพื่อให้ความเครียดที่เกิดขึ้นลดลง	7 (1.8)	60 (15.0)	243 (60.7)	90 (22.5)	3.04	.66	ดี
12	ข้าพเจ้าจะพูดระบายความรู้สึกจากปัญหาที่เกิดขึ้นให้เพื่อนฟังเพื่อความสบายใจ	11 (2.8)	67 (16.7)	247 (61.8)	75 (18.7)	2.97	.68	ปานกลาง
13	ข้าพเจ้าต้องการความเห็นอกเห็นใจ หรือความเข้าใจเมื่อมีปัญห	11 (2.7)	100 (25.0)	239 (59.8)	50 (12.5)	2.82	.67	ปานกลาง
14	ข้าพเจ้าจะค้นหาสิ่งดีๆ จากปัญหาที่เกิดขึ้น	2 (0.5)	70 (17.5)	276 (69.0)	52 (13.0)	2.95	.56	ปานกลาง
15	ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้าเติบโตขึ้น	8 (2.0)	52 (13.0)	248 (62.0)	92 (23.0)	3.06	.66	ดี

ตารางที่ 10 การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (ต่อ)

(n = 400)

ลำดับที่	การเผชิญปัญหา	ระดับความคิดเห็น				X	S.D.	ระดับการเผชิญปัญหา
		ไม่จริงเลย (ร้อยละ)	ไม่จริง (ร้อยละ)	จริง (ร้อยละ)	จริงที่สุด (ร้อยละ)			
16	ข้าพเจ้ายอมรับและเรียนรู้ที่จะอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อแก้ไขปัญหามิได้	17 (4.3)	65 (16.2)	271 (67.7)	47 (11.8)	2.87	.65	ปานกลาง
17*	ข้าพเจ้าวิงวอนขอความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยแก้ปัญหาคได้	51 (12.8)	158 (39.5)	167 (41.7)	24 (6.0)	2.41	.78	ปานกลาง
18	ข้าพเจ้าใช้หลักคำสอนของศาสนายึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อทำให้ความรู้สึกของข้าพเจ้าดีขึ้น	7 (1.8)	66 (16.5)	236 (59.0)	91 (22.7)	3.03	.68	ดี
19*	ข้าพเจ้าจะหยุดหึงและระบายอารมณ์ของข้าพเจ้าออกไปทันทีเมื่อเจอปัญหา	37 (9.3)	160 (40.0)	165 (41.2)	38 (9.5)	2.51	.79	ปานกลาง
20*	ข้าพเจ้าแสดงความรู้สึกทุกข์ หรือหยุดหึงออกมาอย่างมากเมื่อเจอปัญหา	41 (10.3)	155 (38.7)	173 (43.2)	31 (7.8)	2.49	.78	ปานกลาง
21*	ข้าพเจ้าล้มเลิกความพยายามที่จะไปถึงเป้าหมายหากเกิดปัญหาขึ้น	14 (3.5)	140 (35.0)	195 (48.7)	51 (12.8)	2.71	.73	ปานกลาง
22*	ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถจะจัดการกับปัญหาได้จึงไม่พยายามแก้ไขปัญหา	16 (4.0)	125 (31.3)	200 (50.0)	59 (14.7)	2.76	.74	ปานกลาง
23*	ข้าพเจ้าจะไปทำกิจกรรมอื่นให้ห่างไกลจากปัญหาที่เกิดขึ้น	31 (7.7)	206 (51.5)	145 (36.3)	18 (4.5)	2.38	.69	ปานกลาง
24*	ข้าพเจ้าไม่ต้องการคิดเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น	29 (7.3)	162 (40.5)	186 (46.5)	23 (5.7)	2.51	.71	ปานกลาง
25*	ข้าพเจ้าอยากนอนให้หลับนานมากกว่าปกติเพื่อไม่ต้องคิดถึงปัญหาที่เกิดขึ้น	52 (13.0)	165 (41.3)	147 (36.7)	36 (9.0)	2.42	.82	ปานกลาง
รวม						2.77	.24	ปานกลาง

* ค่าถ้ามินิเอส

จากตารางที่ 10 การเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า นักศึกษามีการเผชิญปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ข้าพเจ้าเติบโตขึ้น มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาข้อที่ข้าพเจ้าจะหากิจกรรมอื่นๆ ทำเพื่อให้ความเครียดที่เกิดขึ้นลดลง ข้าพเจ้าใช้หลักคำสอนของศาสนายึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อทำให้ความรู้สึกของข้าพเจ้าดีขึ้น และข้อที่ข้าพเจ้าขอคำแนะนำจากเพื่อนเพื่อแก้ไขปัญหา ตามลำดับ ในขณะที่รายข้อที่ ข้าพเจ้าจะไปทำกิจกรรมอื่นให้ห่างไกลจากปัญหาที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) หาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างตัวแปร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากขนาดความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้มีหลายระดับ ในการตีความจึงต้องใช้คำบรรยายเพื่อสื่อความหมายให้ตรงกัน คำบรรยายค่าสหสัมพันธ์ (Descriptor) ดังกล่าวนี้นี้มาก ในการวิจัยครั้งนี้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ของ Borg (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2549: 98) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	การแปลความหมาย
สูงกว่า 0.85	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.65-0.85	มีความสัมพันธ์สูง
0.35-0.64	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.20-0.34	มีความสัมพันธ์ต่ำ
ต่ำกว่า 0.20	มีความสัมพันธ์ต่ำมาก

สมมติฐานการวิจัย สัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์กัน

ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กำหนดค่าของตัวแปรต่างๆ ได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

สัมพันธภาพในครอบครัว

ตัวแปรตาม

1. ความคาดหวังในการเรียน
2. ความวิตกกังวลในการเรียน
3. การเผชิญปัญหา

ตารางที่ 11 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

(n = 400)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	สัมพันธภาพในครอบครัว (r)	ความคาดหวัง (r)	ความวิตกกังวลในการเรียน (r)	การเผชิญปัญหา (r)
สัมพันธภาพในครอบครัว	1.00			
ความคาดหวัง	-.68***	1.00		
ความวิตกกังวลในการเรียน	-.39***	.49***	1.00	
การเผชิญปัญหา	.39***	-.39***	-.35***	1.00

*** p < .001

จากตารางที่ 11 พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์กัน ดังต่อไปนี้

สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความสัมพันธ์เป็นเชิงบวกหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.39$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดี มีแนวโน้มจะมีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับดีด้วย

สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความสัมพันธ์เป็นเชิงลบหรือเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและระดับปานกลาง ($r=-.68$ และ $r=-.39$ ตามลำดับ) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดี มีแนวโน้มจะมีความคาดหวังและความวิตกกังวลในการเรียนต่ำ

ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความสัมพันธ์เป็นเชิงบวกหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.49$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีความคาดหวังในการเรียนสูง มีแนวโน้มจะมีความวิตกกังวลในการเรียนสูงด้วย และนอกจากนี้ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา ยังมีความสัมพันธ์กับการเผชิญปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความสัมพันธ์เป็นเชิงลบหรือเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=-.39$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีความคาดหวังในการเรียนสูง มีแนวโน้มจะมีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับไม่ดี

ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์กับการเผชิญปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความสัมพันธ์เป็นเชิงลบหรือเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=-.35$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีความวิตกกังวลในการเรียนในการเรียนสูง มีแนวโน้มจะมีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับไม่ดี

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

- 1.1 สัมพันธภาพในครอบครัวของของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 1.2 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 1.3 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 1.4 การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2. สมมติฐานการวิจัย

สัมพันธภาพในครอบครัว กับความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์กัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จาก 7 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 11,616 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2540: 71) ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้คณะเป็นชั้น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา คณะแผนกเฉลี่ยสะสม รายได้ของนักศึกษาต่อเดือน รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ภูมิภาคเนาเดิม ที่อยู่ปัจจุบันระหว่างกำลังศึกษา และการนับถือศาสนา จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 เครื่องมือวัดสัมพันธภาพในครอบครัว มีจำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว จาก “ไม่จริงเลย” ถึง “จริงที่สุด”

ตอนที่ 3 เครื่องมือวัดความคาดหวังในการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว จาก “ไม่จริงเลย” ถึง “จริงที่สุด” ซึ่ง 15 ข้อแรกเป็นแบบสอบถามวัดความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา และ 15 ข้อสุดท้ายเป็นแบบสอบถามวัดความคาดหวังในการเรียนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 เครื่องมือวัดความวิตกกังวลในการเรียน จำนวน 18 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว จาก “ไม่จริงเลย” ถึง “จริงที่สุด”

ตอนที่ 5 เครื่องมือวัดการเผชิญปัญหา ประกอบด้วยคำถามจำนวน 25 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว จาก “ไม่จริงเลย” ถึง “จริงที่สุด”

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จาก 7 คณะ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น และนำผลไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพบว่า นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาหญิงร้อยละ 62.5 รองลงมาเป็นนักศึกษาชายร้อยละ 37.5 มีอายุ 21-22 ปี ร้อยละ 49.2 รองลงมาคืออายุ 19-20 ปี ร้อยละ 33.0 และมีอายุ 23-24 ปี ร้อยละ 17.8 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 39.2 รองลงมาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 25.5 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 18.8 และชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 16.5 ตามลำดับ กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการร้อยละ 34.0 รองลงมาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร้อยละ 22.7 คณะครุศาสตร์ร้อยละ 15.3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ร้อยละ 11.0 คณะเทคโนโลยีการเกษตรร้อยละ 6.4 คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมในสัดส่วนที่เท่ากันร้อยละ 5.3 ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 ร้อยละ 44.3 รองลงมาคือคะแนน 2.51-3.00 ร้อยละ 32.7 มีคะแนน 3.01-3.50 ร้อยละ 13.8 มีคะแนนต่ำกว่า 2.00 ร้อยละ 6.7 และมีเพียงส่วนน้อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ร้อยละ 2.5 นักศึกษามีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาท ร้อยละ 30.3 รองลงมา 4,001- 5,000 บาท ร้อยละ 26.8 3,000- 4,000 บาท ร้อยละ 24.4 5,001- 6,000 บาท ร้อยละ 10.0 7,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 4.5 และมีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย 6,001- 7,000 บาท ร้อยละ 4.0

ผู้ปกครองของนักศึกษามีรายได้ต่อเดือน 10,000- 15,000 บาท ร้อยละ 32.3 รองลงมาคือรายได้ 15,001- 20,000 บาท ร้อยละ 17.7 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 16.3 มีรายได้ 25,001- 30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไป ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 11.5 ตามลำดับ สถานภาพสมรสของผู้ปกครองส่วนใหญ่ พบว่าบิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน ร้อยละ 82.7 และมีเพียงส่วนน้อยที่บิดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 7.3 บิดาและมารดาหย่าร้างกัน ร้อยละ 4.7 บิดาและมารดาแยกกันอยู่แต่ไม่ได้หย่าร้าง ร้อยละ 4.5 และมารดาถึงแก่กรรม ร้อยละ 0.8

ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดทางภาคใต้ แต่ไม่ใช่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร้อยละ 65.3 รองลงมาคือภูมิลำเนาอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ร้อยละ 33.7 และมีเพียงส่วนน้อยที่มีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคอื่นของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ และจังหวัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 1.0 จากการศึกษาพบว่า ช่วงระยะเวลาที่กำลังศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหอพักเอกชน อพาร์ทเมนท์ และบ้านเช่า ร้อยละ 86.0 และมีเพียงส่วนน้อยที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและอยู่ญาติ ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 5.0 และอาศัยอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย ร้อยละ 4.0 ตามลำดับ ซึ่งมีนักศึกษา มากกว่าครึ่งนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 56.2 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 43.5 และมีเพียงส่วนน้อยที่นับถือศาสนา คริสต์ ร้อยละ 0.3

2. สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาเป็นรายบุคคล และโดยภาพรวม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า นักศึกษามีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับดีในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และมีเพียงส่วนน้อยที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี

2.2 สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาโดยภาพรวมพบว่า มีสัมพันธภาพในครอบครัวโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ข้าพเจ้าเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่รายข้อที่ พ่อแม่มักตั้งความหวังในตัวข้าพเจ้าไว้สูงมากเกินไป มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา และผู้ปกครองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาเป็นรายบุคคล และโดยภาพรวม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และความคาดหวังในการเรียนของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการเรียนต่อนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ข้าพเจ้ามักจะอดนอนเพื่ออ่านหนังสือเตรียมสอบเพราะเชื่อว่าการอ่านมากจะช่วยให้ทำข้อสอบได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่รายข้อที่ ข้าพเจ้าตั้งความหวังไว้ว่าจะตั้งใจเรียนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

4. ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาเป็นรายบุคคล และโดยภาพรวม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวมพบว่านักศึกษามีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้นเมื่อต้องออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่รายข้อที่ ข้าพเจ้ามีความสุขดีกับชีวิตการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

5. การเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาเป็นรายบุคคล และโดยภาพรวม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 การเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาส่วนใหญ่มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 การเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวม พบว่า

นักศึกษามีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ข้าพเจ้าคิดว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ข้าพเจ้าเติบโตขึ้น มีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่รายข้อที่ ข้าพเจ้าจะไปทำกิจกรรมอื่นให้ห่างไกลจากปัญหาที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งมีการเผชิญปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

6. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเผชิญปัญหา และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวัง และความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความวิตกกังวลในการเรียน และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเผชิญปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเผชิญปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีประเด็นที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปรายดังนี้

สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาโดยภาพรวม พบว่า มีสัมพันธภาพในครอบครัวโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ข้าพเจ้าเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่รายข้อที่ พ่อแม่มักตั้งความหวังในตัวข้าพเจ้าไว้สูงมากเกินไป มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่มีพ่อแม่ที่เข้าใจลูก ไม่ตั้งความหวังหรือบังคับลูกมากเกินไป จะส่งผลให้ลูกมีความรักและเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ และจะมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีตามมา สอดคล้องกับการศึกษาของ จิราพร ชมพิกุล และคณะ (2552: 72) ที่ได้ทำการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวไทย พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวไทยวัดจากความผูกพันทางอารมณ์ที่สมาชิกมีต่อกัน ความร่วมมือและการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นแบบสมดุล (50.7%) ซึ่งสมาชิกจะมีความผูกพันกันมาก มีความร่วมมือ และมีการปรับตัวอยู่ในระดับดี รองลงมาเป็นครอบครัวแบบระดับกลางค่อนข้างไปทางสมดุล (41.8%) และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อมรพันธ์ ลิวติวงศ์ (2547: 66) ที่ได้ทำการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง และการปรับตัวทางสังคม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษามีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับดีมาก

ความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ข้าพเจ้ามักจะอดนอนเพื่ออ่านหนังสือเตรียมสอบเพราะเชื่อว่าการอ่านมากจะช่วยให้ทำข้อสอบได้ มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับทฤษฎีของ Hurlock (1974: 272 อ้างใน นันทนา จันทรพันธ์, 2545: 9) ที่ได้กล่าวถึงความคาดหวังในทางบวก (positive) ไว้ว่าเป็นความคาดหวังที่มุ่งไปที่ความสำเร็จ ถ้าผล เป็นไปในทางบวกจะพอใจ คิดว่าตนเองประสบความสำเร็จจึงคิดว่าน่าจะปรับปรุงสถานภาพปัจจุบัน ให้ดีขึ้น แต่ถ้าความคาดหวังเป็นไปในทางลบบุคคลจะมุ่งรักษาสถานภาพในปัจจุบันให้ดีขึ้น แต่ถ้า ความคาดหวังเป็นไปในทางลบบุคคลจะมุ่งรักษาสถานภาพปัจจุบันเท่านั้น บุคคลส่วนมากมีความ คาดหวังในทางบวกเพราะทำให้ตนเกิดความพอใจมากกว่า และยังมีความรู้สึกว่าตัวเองสำคัญอัน เนื่องมาจากความสำเร็จของตน

ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า ความ คาดหวังในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความวิตก กังวลในการเรียน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีความหวังในการเรียนสูงจะมีความวิตกกังวลในการเรียนสูงด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยญานุช มะโนปา (2552: 42) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสอนแบบ แลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลในการเรียน ของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลก่อนการเรียนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีความวิตกกังวลในการเรียนลดลง หลังจากได้รับการสอนแบบ แลกเปลี่ยนบทบาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบทบาทและวิธีการสอนของอาจารย์มีผลต่อความวิตกกังวลใน การเรียนของนักศึกษาเป็นอย่างมาก

การเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีการ เผชิญปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเผชิญปัญหา กล่าวคือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดี จะมีการเผชิญปัญหาที่ดีด้วย นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับการศึกษาของ ภักวดี ปรีชาประพาฬวงศ์ (2550: 81) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง วิธีการเผชิญปัญหาและพฤติกรรม ก้าวร้าวของเยาวชนชายในศูนย์ฝึก และอบรมเด็กและเยาวชนเขต 3 นครราชสีมา พบว่า เยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 3 นครราชสีมา มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ และวิธีการเผชิญปัญหาแบบได้ประโยชน์น้อย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการเผชิญปัญหา และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวัง และความวิตกกังวลในการเรียนของ นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับการศึกษาของ คันธรัตน์ ยอดพิชัย (2549: 136) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัว ความฉลาดทาง

อารมณ์กับความเครียดของนิสิตของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัว และความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเครียด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ความวิตกกังวลในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเผชิญปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับการศึกษาของ สกัณฑ์ วิแก้วมรกต (2548: 116) ที่ได้ทำการศึกษารื่อง ความคาดหวังในการเรียนและสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนิสิตชั้นปี 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่พบว่า ความวิตกกังวลในการเรียนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่านิสิตที่มีความวิตกกังวลในการเรียนมากจะใช้การเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหาน้อย ดังนั้นเพราะความวิตกกังวลจะส่งผลต่อกระบวนการคิดและการตัดสินใจ กล่าวคือผู้ที่มีความวิตกกังวลมาก กระบวนการคิดและการตัดสินใจจะด้อยประสิทธิภาพลง

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนและผู้ปกครองควรจะมีวิธีการช่วยเหลือ นักศึกษาที่มีความวิตกกังวลในการเรียน โดยเฉพาะในประเด็นที่นักศึกษารู้สึกตื่นเต้นเมื่อต้องออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนควรมีการฝึกให้นักศึกษามีความมั่นใจและกล้าแสดงออก เพื่อเป็นการช่วยให้นักศึกษามีความกล้าในการที่จะเผชิญปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม ด้วยวิธีการศึกษาในรูปแบบของงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคในการรวบรวมข้อมูลแบบอื่นๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์การสังเกตการณ์ ประกอบการใช้แบบสอบถาม เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่น่าสนใจขึ้น
3. ควรมีศึกษาการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล กับสัมพันธภาพในครอบครัว ความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อจะได้มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

- คันธรัตน์ ยอดพิชัย. 2549. ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ กับความเครียดของนิสิตของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราพร ชมพิกุล และคณะ. 2552. สัมพันธภาพในครอบครัวไทย. นครปฐม: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชญานานุช มะโนปา. 2552. การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลในการเรียนของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชลอ สืบศักดิ์. 2549. สภาพปัจจุบันและความคาดหวังต่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี. กาญจนบุรีวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ชีษณุกร พรภาณวิชัย. 2540. ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจกการ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัด แพร่. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฉัตรทิพย์ ชุมพงศ์. 2545. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางอารมณ์กับพฤติกรรมการเผชิญ ความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาใน จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทนา จันทร์ผืน. 2545. การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงรายด้วยการวิเคราะห์หุระดับ. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อ้างถึง Hurlock, Elizabeth B. 1974. Adolescent Development. New York: McGraw Hill Book Company.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2540. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ และทำปกเจริญผล.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2545. สถิติวิจัย I. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: หจก พี.เอ็น.การพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภัควดี ปรีชาประพาฬวงศ์. 2550. **ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง วิธีการเผชิญปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 3 นครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภัสสร ลิมานนท์, เกื้อ วงศ์บุญสิน, สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์ และวิพรรณ ประจวบเหมาะ รูปโฟโล. 2538. **สรุปผลการวิจัยเบื้องต้นโครงการศึกษาครอบครัวไทย.** กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2535. **จิตวิทยาทั่วไป.** เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาจิตวิทยาทั่วไป หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ญาดา ไตสมบัติ และสุภาพ ฉัตรารณ. 2549. **ทักษะชีวิตในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539. **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ: สุริยวิสาศน์.
- ลินดา บัลลิ่งน้อย. 2546. **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การบรรลุลานตามขั้นพัฒนาการ และคุณภาพชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. **งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาการอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ ธนัญญา. ม.ป.ป. **ประมวลประเด็นแนวคิดการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว.** กรุงเทพฯ: สถาบันครอบครัว.
- สกันท์ วิแก้วมรกต. 2548. **ความคาดหวังในการเรียนและสัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนิสิตชั้นปี 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.** ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. 2542. **ครอบครัวสัมพันธ์.** กรุงเทพฯ: วิบูลย์กิจการพิมพ์.
- สัมพันธ์ เวียงสงค์. 2550. **ปัจจัยส่วนบุคคล บทบาททางเพศกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาในการทำงาน: กรณีศึกษาพนักงานระดับปฏิบัติการในระบบรถไฟฟ้าใต้ดิน.** สารนิพนธ์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สายฝน จันทะพรม. 2546. **อิทธิพลของครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนปลาย ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณี นักศึกษาชาย-หญิง ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ศิริกุล อิศรานุรักษ์. 2542. **หลักการวางแผนงานอนามัยครอบครัว**. กรุงเทพฯ: เจริญดีการพิมพ์.
- อมรพันธ์ ลิวติงษ์. 2547. **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง และการปรับตัวทางสังคม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อมรรัตน์ เจริญชัย. 2547. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานงานบ้าน ม.4-6 ช่วงชั้นที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- อัจฉรา นวจินดา และกาญจนา ลุศนันท์. 2546. **สุขภาพและชีวิต**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Bell, J.M. 1977. "Stressful lift Events and Coping Methods in Mental Health Illness and Wellness Behaviors." *Nursing Research* 26 (March-April1977): 136-141
- Borg, W. and M. Gail. 1983. **Educational Research: An Introduction**. 4 th ed. New York: Longman. อ้างใน ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์. 2555. **การออกแบบการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Caver, C., S, Scheier, M.F., and J.K. Meintrub (eds.). 1989. "Assessing coping Strategies: Atheoretically Based apporch.." *Journal of Personality and Social Psychology* 56. 267-283. อ้างถึงใน ภัควดี ปรีชาประพาฬวงศ์. 2550. **ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง วิธีการเผชิญปัญหา และพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนในศูนย์ฝึก และอบรมเด็กและเยาวชนเขต 3 นครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Finn, Jeremy D. 1962. **Expectation and Education Environment**. *Journal of Teacher Education*. 42(2): 3.
- Jaloweic, A., Murphy, S.P., and Power M.J.. 1984. "Psychometric assessment of the Jaloweic Coping Scale." *Nursing Research* 33 157-161.
- Kleinke, C.L. 1991. **Coping with Life Challengs**. California: Pacific Grove.
- Klerman, G.L. 1983. **Anxiety and anxiety in the elderly in contemporary psychiatry**. Chicago: Pragmatop, p. 7.
- Lader, Malcolm and Mark, Issac. 2001. **Clinical Anxiety**. New York : Grune and Straton.
- Lazarus, R.S., and S. Folkman. 1984. **Stress Appraisal and Coping**. New York: Springer Publishing.

- Lazarus, Richard S. and Averill, Jame R. 1992. "Emotion and Cognition : With Special Reference to Anxiety", In **Anxiety : current Trends in Theory and Research Volume II**. Pp. 241-283. Edited by Charles J. Spielberger. New York : Academic Press.
- Levitt, Engene E. 1997. **The Psychology of Anxiety**. New York: Bobbs Merrill Company.
- May, Rollo. 1997. **The Meaning of Anxiety**. New York: W.W. Norton and Company.
- Miller F. Jugith. 1992. **Coping with Chronic Illness Overcoming Powerless**. Philadaphia: Davis Company.
- Spielberger, Charles D. 1996. **Anxiety and Behavior**. New York: Academic Press.
- _____. 2002. **Anxiety: Current Trends in Theory and Research**. New York : Academic Press.



ชื่องานวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพในครอบครัว กับ ความคาดหวัง
ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผู้วิจัย นายพรชัย พุทธิรักษ์

คณะ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปี 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สัมพันธภาพในครอบครัว 2) ความคาดหวังในการเรียน 3) ความวิตกกังวลในการเรียน 4) การเผชิญปัญหา และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับดี มีความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหา พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความคาดหวังและความวิตกกังวลในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเผชิญปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

Research Title	The Relationship Among Family Relationship and Learning Expectation, the Effects of Anxiety on Learning and Coping Strategy of Students in Songkhla Rajabhat University
Researcher	Pornchai Puttarak
Faculty	Science and Technology
Year	2014

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) level of family relationship; 2) level of learning expectation; 3) level of effects of anxiety on learning; 4) level of coping strategy; and 5) relationship among family relationship and learning expectation, the effects of anxiety on learning and coping strategy. The samples of the study were 400 students in Songkhla Rajabhat University. Questionnaire flaming based on literature review was used for data collection. The data obtained were analysed by the percentage, mean, standard deviation and the Pearson's correlation coefficient.

The results revealed that the students as a whole rated their family relationship at high level. The level of learning expectation, the effects of anxiety on learning and coping strategy were at medium level. The study results indicated the family relationship was negative relationship with learning expectation and the effects of anxiety on learning, statistically significant at the .001 level. The family relationship was positive relationship with coping strategy, statistically significant at the .001 level.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพในครอบครัว กับความคาดหวัง ความวิตกกังวลในการเรียน และการเผชิญปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี โดยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศิริโชติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง พร้อมทั้งคอยกระตุ้นเตือน คอยติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัยด้วยกำลังกายและกำลังใจที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตาช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ ฉัตรภรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชีพสุมน รังสยาธร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ศรารพันธ์ อาจารย์สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และตรวจสอบโครงสร้างเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ อีกทั้งยังได้ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรมด้วยความเมตตาเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทลี พรธาดาวิทย์ อาจารย์สาขาหลักสูตรและการสอนภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจโครงสร้างเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สุดท้ายนี้ขอขอบคุณกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ได้สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมถึงเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจกับผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ทั้งนี้ประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดามารดา และครูอาจารย์ ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการทำวิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา

พรชัย พุทธิรักษ์
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
พฤศจิกายน 2557